TAL OM TOBAKK

1973–2009

Helsedirektoratet

Tal om tobakk

Utgjeven: 09/2010

Bestillingsnummer: IS-1841

ISBN-nummer: 978-82-8081-205-6

Utgjeven av: Helsedirektoratet
Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo
Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01
www.helsedirektoratet.no

Heftet kan ein bestille hjå: Helsedirektoratet
v/ Trykksakekspedisjonen
e-post: trykksak@helsedir.no
Tlf.: 24 16 33 68
Faks: 24 16 33 69
Ved bestilling, bruk bestillingsnummer: IS-1841

Forfattarar: Arnfinn Helleve
Agnethe Henriksdatter Weisæth
Rita Lill Lindbak

Sats og trykk: Andvord Grafisk AS

Innhald

Innhald 1

Oversikt over fgurar og tabellar 2

Føreord 5

1. Røyking 6

Røyking – kjønn og alder 6

Røyking blant ungdom 6

G n 6

Røyking i Norden 7

Røyking og utdanning 7

Røyking blant gravide 7

Røyking blant innvandrarar og etterkomarar 7

Vasspipe 7

2. Bruk av snus 18

Snus – kjønn og alder 18

Bruk av snus blant ungdom 18

G nn n 1

Forholdet mellom bruk av snus og røyking 19

3. Forbruk og sal av tobakksprodukt 27

Sjølvrapportert sigarettforbruk 27

Sjølvrapportert bruk av ferdigsigarettar og rulletobakk 27

Sjølvrapportert sigarettforbruk og utdanning 27

Sjølvrapportert forbruk av snus 27

Sal av ferdigsigarettar og rulletobakk 27

Sal av snus 28

Uregistrert sal av tobakksprodukt 28

4. Røykjeslutt 35

Røykjeslutt blant daglegrøykjarar 35

Sjølvrapporterte sluttemetodar 35

Intensjonar om røykjeslutt 35

5. Passiv røyking 40

Haldningar til passiv røyking 40

Eksponering av passiv røyking 40

Oversikt over fgurar og tabellar

Figur 1. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som røykjer dagleg, i perioden 1973–2009 fordelt på år (treårig glidande gjennomsnitt) 8

Tabell 1. Røykjestatus i befolkninga i alderen 15 år og eldre, estimerte tal og prosent for utvalde år 8

Tabell 2. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som røykjer dagleg eller av og til. Samanslåtte data for åra 2008–2009 9

Figur 2. Del av den mannlege befolkninga i alderen 16–74 år som røykjer dagleg, fordelt på ulike aldersgrupper for åra 1979, 1989, 1999, 2009 9

Figur 3. Del av den kvinnelege befolkninga i alderen 16–74 år som røykjer dagleg, fordelt på ulike aldersgrupper for åra 1979, 1989, 1999, 2009 10

Figur 4. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–24 år som røykjer dagleg, i perioden 1973–2009 fordelt på år (treårig glidande gjennomsnitt) 10

Figur 5. Del av befolkninga i alderen 16–24 år som røykjer dagleg eller av og til, i perioden 1973–2009 (treårig glidande gjennomsnitt) 11

Figur 6. Gjennomsnittleg debutalder som daglegrøykjar for noverande og tidlegare daglegrøykjarar, fordelt etter fødselskohort og kjønn, 2007–2009 (n=1579) 11

Tabell 3. Røykjestatus i befolkninga i alderen 16–74 år, fordelt på fylke. Samanslåtte data for åra 2005–2009 12

Figur 7. Del av befolkningane i dei ulike nordiske landa som røykjer dagleg, 1980–2009 ... 13

Figur 8. Del av befolkninga som røykjer dagleg etter utdanningsnivå, 25–74 år, 1976–2009 (treårig glidande gjennomsnitt) 14

Figur 9. Prosentdel personar i alderen 25–74 år som røykjer dagleg, fordelt etter utdanning og aldersgrupper, 2008–09 (n=7489) 15

Figur 10. Prosentdel personar i alderen 25–74 år som røykjer av og til, fordelt etter utdanning og aldersgrupper, 2008–09 (n=7489) 15

Figur 11. Gjennomsnittleg debutalder som daglegrøykjar hjå noverande og tidlegare daglegrøykjarar, fordelt på kjønn og utdanningsnivå, 2008–09 (n=1556) 16

Tabell 4. Del av gravide som røykte ved starten av svangerskapet og ved svangerskapsslutt fordelt på aldersgrupper, 2008 16

Tabell 5. Røyking blant innvandrarar og etterkomarar, 16–70 år, etter landbakgrunn og kjønn. Prosentdelar frå 2005–2006 17

Tabell 6. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som har røykt vasspipe, samanslåtte data for 2008–2009 17

Figur 12. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som bruker snus dagleg, i perioden 1985–2009 fordelt på år (treårig glidande gjennomsnitt) 20

Tabell 7. Bruk av snus i befolkninga i alderen 15 år og eldre, estimerte tal og prosent for utvalde år 20

Tabell 8. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som bruker snus dagleg, fordelt på aldersgrupper. Samanslåtte data for åra 2008–2009 21

Figur 13. Del av den mannlege befolkninga i alderen 16–74 år som bruker snus dagleg, fordelt på ulike aldersgrupper for åra 1989, 1999, 2009 21

Figur 14. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–24 år som bruker snus dagleg, i perioden 1985–2009 (treårig glidande gjennomsnitt) 22

Figur 15. Del av befolkninga som bruker snus dagleg eller av og til, 16–24 år, 1985–2009 (treårig glidande gjennomsnitt) 22

Tabell 9. Del av befolkninga som bruker snus dagleg eller av og til, 2008–2009 fordelt etter fylke 23

Figur 16. Del av befolkninga som bruker snus dagleg etter utdanningsnivå, 25–74 år, 1976–2009 (treårig glidande gjennomsnitt) 24

Figur 17. Del av befolkninga i alderen 25–74 år som nyttar snus dagleg, fordelt på utdanningsnivå og aldersgruppe, 2008–2009 (n=7479) 24

Figur 18. Del av befolkninga i alderen 25–74 år som nyttar snus av og til, fordelt på utdanningsnivå og aldersgruppe, 2008–2009 (n=7479) 25

Figur 19. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–24 år som røykjer eller bruker snus i perioden 1985–2009 (treårig glidande gjennomsnitt) 25

Tabell 10. Dobbeltbruk av snus og røyking. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som bruker snus eller røykjer dagleg, av og til eller aldri fordelt på kjønn. Samanslåtte data 2008–2009 26

Figur 20. Dobbeltbruk av snus og røyking. Snusbruk fordelt på røykjestatus i befolkninga i alderen 16–74 år. Samanslåtte data 2008–2009 (n=9074) 26

Figur 21. Gjennomsnittleg forbruk av sigarettar pr. dag for daglegrøykjarar i alderen 16–74 år, 1973–2009 29

Tabell 11. Gjennomsnittleg forbruk av sigarettar pr. dag for daglegrøykjarar i ulike aldersgrupper. Samanslåtte data for åra 2007–2009 29

Tabell 12. Gjennomsnittleg forbruk av sigarettar pr. dag for daglegrøykjarar i alderen 16–74 år, fordelt på fullført utdanning, 2007–2009 (n=666) 30

Figur 22. Del av daglegrøykjande kvinner og menn i alderen 16–74 år sitt gjennomsnittlege forbruk av sigarettar pr. dag. Samanslåtte data for åra 2007–2009 (n=689) 30

Figur 23. Prosentvis fordeling av sigarettforbruk blant daglegrøykjarar i alderen 1 6–74 fordelt på ulike aldersgrupper. Samanslåtte data for åra 2007–2009 (n=689) 31

Tabell 13. Type sigarettar brukte av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år fordelt på kjønn. Samanslåtte data for 2007–2009 31

Figur 24. Type sigarettar i prosent brukt av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år fordelt på kjønn og aldersgruppe. Samanslåtte data for 2007–2009 (n=688) 32

Tabell 14. Gjennomsnittleg tal på dosar (prisar) med snus for personar i alderen 16–44 år som bruker snus dagleg og for dei som bruker snus av og til, fordelt på aldersgrupper. Samanslåtte data for 2006–2009 (n=276) 32

Figur 25. Utviklinga i registrert sal av ferdigsigarettar, rulletobakk og snus, i tonn pr. år for perioden 1975/76–2008/09 (juli-juni)..... 33

Tabell 15. Registrert sal av tobakk. Totalt pr. innbyggjar 15 år eller eldre, pr. person som røykjer og pr. person som bruker snus, 2009 33

Figur 26. Kjøpstad for sigarettforbruk det siste døgn for daglegrøykjarar, 1997–2009 34

Figur 27. Kjøpstad for snusen ein brukte sist for brukarar av snus, samanslåtte data 2007–2009 (n=345)..... 34

Figur 28. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som er røykfrie, røykjer, eller er tidlegare daglegrøykjarar. Samanslåtte data for åra 2007–2009 36

Tabell 16. Tal på forsøk før vellukka røykeslutt for tidlegare daglegrøykjarar i alderen 16–74 år. Samanslåtte data for 2007–2009 36

Figur 29. Sjølvrapportert bruk av nikotinpreparat, reseptbelagt røykjeavvenningsmiddel, Røykjetelefonen og snus blant daglegrøykjarar i alderen 16–74 år. Samanslåtte data for åra 2007–2009 (n=896)..... 37

Tabell 17. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som har prøvd å slutte å røykje fordelt på kjønn. Samanslåtte data for åra 2007–2009 37

Figur 30. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som har prøvd å slutte å røykje dei siste tolv månadene fordelt på aldersgrupper. Samanslåtte data for 2007–09 (n=577).. 38

Figur 31. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som vurderer å slutte å røykje i løpet av den nærmaste framtid. Samanslåtte data for 2007–2009 (n=941)..... 38

Figur 32. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som ikkje trur dei kjem til å røykje om fem år, i perioden 1973–2009 (treårig glidande gjennomsnitt) 39

Figur 33. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som er heilt eller delvis einig med utsegna “Ingen får røykje heime hjå meg” fordelt på røykjestatus, 1993–2009 41

Figur 34. Del av befolkninga i alderen 16–4 år som er heilt eller delvis einig med utsegna “Ingen får lov til røykje heime med barn til stades” fordelt på røykjestatus, 1993–2009 41

Figur 35. Del av den yrkesaktive befolkninga i alderen 16–74 år som vert eksponert for tobakksrøyk på arbeidsplassen, åra 2002, 2004, 2006 og 2008..... 42

Figur 36. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som vert eksponert for tobakksrøyk i heimen, åra 2005–2009 42

Føreord

Føremålet med publikasjonen Tal om tobakk 1973–2009 er å skildre utviklinga i bruken av tobakk i Noreg. Talmaterialet kjem i hovudsak frå data som Statistisk sentralbyrå (SSB) har samla inn kvartalsvis kvart år. Tal og trendar n gjennomsnitt for å gjere dei meir stabile og robuste. I tillegg er data om sal av tobakksvarer henta inn frå Toll- og avgiftsdirektoratet, medan data om røyking blant gravide kjem frå Medisinsk fødselsregister/Nasjonalt folkehelseinstitutt. Data om røykjevanar hjå innvandrarar og etterkomarar av innvandrarar er henta frå SSB-rapporten om helsa til innvandrarar.

Rapporten syner at 21 prosent av den vaksne befolkninga i Noreg røykjer dagleg. Dette svarer til om lag 800 000 personar. Av desse er det rundt 100 000 unge under 25 år. Den kraftige nedgangen i talet på daglegrøykjarar ein har sett sidan slutten av 90-talet, ser ut til å ha stagnert. Det er ein klar samanheng mellom daglegrøyking og sosial ulikskap i helse målt i utdanningsnivå. Daglegrøyking er mest vanleg blant personar med kort utdanning, noko som vil føre til store skilnader i framtidig helse.

Snusbruken blant den vaksne befolkninga er rundt seks prosent. Dagleg snusbruk er mest vanleg blant menn under 44 år, medan det blant kvinnene i hovudsak er dei yngste under 25 år som snusar dagleg. Utviklinga innanfor snusbruk syner at omfanget av bruken har stabilisert seg dei siste par åra.

Denne rapporten kjem på same tid som arbeidet med ein ny nasjonal strategi for det tobakksførebyggjande arbeidet er i gang. Datamaterialet som vert presentert i denne publikasjonen, vil derfor vere eit viktig grunnlag for planlegging og gjennomføring av førebyggingsarbeidet mot tobakk dei komande åra.

Oslo, september 2010.

Knut-Inge Klepp
Divisjonsdirektør

Anne Hafstad
Avdelingsdirektør
Nasjonalt folkehelsearbeid

1. Røyking

Røyking – kjønn og alder

I 2009 røykte 21 prosent av den vaksne befolkninga i alderen 16–74 år dagleg 1), n n n
800.000 personar røykte dagleg og omtrent 350.000 personar røykte av og til (tab. 1). Det er ikkje nemneverdige skilnader mellom kvinner og menn.

Den positive trenden med nedgang i talet på daglegrøykjarar blant både kvinner og menn som ein har sett sidan slutten av nittitalet, ser ut til å ha stagnert.

I nn n n
2), n
yngste (16–24 år) og eldste (65–74 år). Samanliknar ein prosentdelen daglegrøykjarar i 2009 med tal frå 1999, ser ein at det i alle aldersgrupper er , n
at den samla nedgangen i talet på daglegrøykjarar det siste tiåret har funne stad i alle aldersgrupper.

Prosentdelen personar som røykjer av og til, har halde seg stabil på rundt ti prosent dei siste 30 åra (tab. 1). Å røykje av og til ser ut til å vere noko meir vanleg blant menn enn kvinner (ti vs. åtte prosent) (tab. 2). Det er i aldersgruppa 16–34 år at røyking av og til er mest vanleg.

Røyking blant ungdom

I 2009 røykte omlag 16 prosent av kvinner og menn i den yngste delen (16–24 år) av den vaksne befolkninga dagleg (tab. 2). Nedgangen i talet på daglegrøykjarar i denne aldersgruppa frå 44 prosent i 1973 er markant og forklarer mykje av nedgangen i prosentdelen daglegrøykjarar i befolkninga generelt. Det er derfor tankevekkjande at den positive trenden for denne n) D
n n n n

I 2009 røykte 14 prosent av befolkninga i alderen 16 til 24 år av og til (tab. 2). Prosentdelen som røykjer av og til i denne aldersgruppa, har vore relativt stabil i meir enn 30 år. Samanliknar ein dei som røykjer dagleg, med dei som røykjer , nn n n
n 1 n n 0 n

Geografske skilnader

D nn
færrast i Oslo med totalt 17 prosent (tab. 3). Skilnadene mellom fylka vert svekte om ein tek høgd for utdanningsnivå[1]

1 Jf. Tall og tobakk, 1973 –2006 (Sosial- og helsedirektoratet 2007)

utdanning i Oslo samanlikna med Finnmark. Samanliknar ein tala frå perioden 2005–2009 med perioden 2000–2004, er det ein nedgang i daglegrøykjarar hjå begge kjønn i alle fylke med unntak for menn i Sogn og Fjordane og kvinner i Buskerud, der det ikkje har vore noka endring.

Røyking i Norden

Samanliknar ein prosentdelen av den befolkninga som røykjer dagleg i dei nordiske landa, ligg Noreg på nivå med Finland og Island. Danmark har ein noko større del på om lag 23 prosent i 2008 medan Sverige har ein vesentleg n 1 n 200) i denne samanlikninga fordi dei ulike landa nyttar ulike aldersspenn og ulike måtar å formulere spørsmåla på.

Røyking og utdanning

Det er ein tydeleg samanheng mellom røykjevanar og utdanningsnivå. Meir enn n nn nn n nn n n) N n n likevel stad i alle utdanningsgrupper, og stagnasjonen i nedgangen som ein no ser, ser også ut til å vere uavhengig av utdanningsnivå.

Det er ikkje ein like sterk samanheng mellom utdanning og å røykje av og til. I dei eldste gruppene (45–75 år) er den største delen av dei som røykjer av og , n nn n n

Når det gjeld debutalder som daglegrøykjar, har dei med kortare utdanning ein nn n 1) D

Røyking blant gravide

Nesten ein femtedel av alle gravide røykte ved starten av svangerskapet. Den n n nn n n av gravide kvinner som var 19 år eller yngre, røykte. Ved svangerskapslutt var det i alle aldersgrupper ei halvering av kvinner som røykte (tab. 4).

Røyking blant innvandrarar og etterkomarar

For innvandrarar og etterkomarar av innvandrarar syner tal frå 2005/2006 at det er stor skilnad i prosentdel røykjarar mellom kvinner og menn med unnatak av personar frå Chile. Blant menn frå Tyrkia og Serbia/Montenegro røykte over halvparten av alle menn dagleg eller av og til, medan kvinner frå Chile og Bosnia Hercegovina røykte mest blant kvinner. Blant kvinner frå Pakistan, Vietnam, Sri Lanka og Somalia er det svært få kvinner som røykjer (tab. 5).

Vasspipe

Prosentdelen av heile befolkninga som røykjer vasspipe regelmessig, er marginal (ein prosent) (tab. 6).

Figur 1. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som røykjer dagleg, i perioden 1973–2009 fordelt på år (treårig glidande gjennomsnitt)2

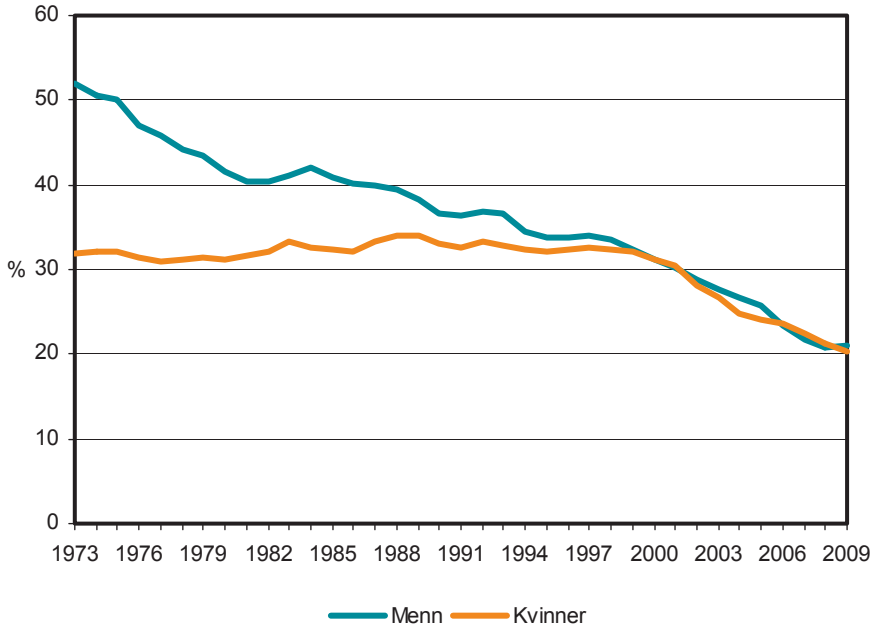

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 1. Røykjestatus i befolkninga i alderen 15 år[3] og eldre, estimerte tal og prosent for utvalde år

	Røykjer dagleg		Røykjer av og til		Røykjer ikkje		Befolkninga 15 år og eldre
	%	Tal	%	Tal	%	Tal	Tal
1979	37	1 173 000	10	306 000	53	1 662 000	3 141 000
1989	36	1 234 000	9	307 000	55	1 879 000	3 419 000
1999	32	1 151 000	11	397 000	57	2 015 000	3 563 000
2009	21	803 000	9	358 000	70	2 731 000	3 887 000

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

2 For at tala skal vera meir stabile, vert det berekna 3-årig glidande gjennomsnitt. Talet for 2009 er gjennomsnittet av 2008 og 2009.

3 Tala er runda av til heile tusen. Delen som røykjer dagleg, av og til eller aldri, er basert på undersøkingar i aldersgruppa 16–74 år. Talet for befolkninga kjem frå SSB som grupperer befolkninga frå 15. Sidan talet på røykjarar er lågare blant 15-åringer og blant eldre over 74 år, vil det reelle talet på røykjarar sannsynlegvis vere noko lågare enn det som er presentert her.

Tabell 2. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som røykjer dagleg eller av og til. Samanslåtte data for åra 2008–2009[4]

		16–24 år	25–34 år	35–44 år	45–54 år	55–64 år	65–74 år	16–74 år
		%	%	%	%	%	%	%
Dagleg	Menn	16	19	22	25	23	17	21
	Kvinner	16	18	20	26	24	14	20
	Alle	16	18	21	25	24	16	21
Av og til	Menn	14	16	11	10	5	4	10
	Kvinner	14	11	8	7	5	4	8
	Alle	14	13	10	9	5	4	9
Utval (N)		1295	1438	1942	1825	1578	972	9050

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 2. Del av den mannlege befolkninga i alderen 16–74 år som røykjer dagleg, fordelt på ulike aldersgrupper for åra 1979, 1989, 1999, 2009

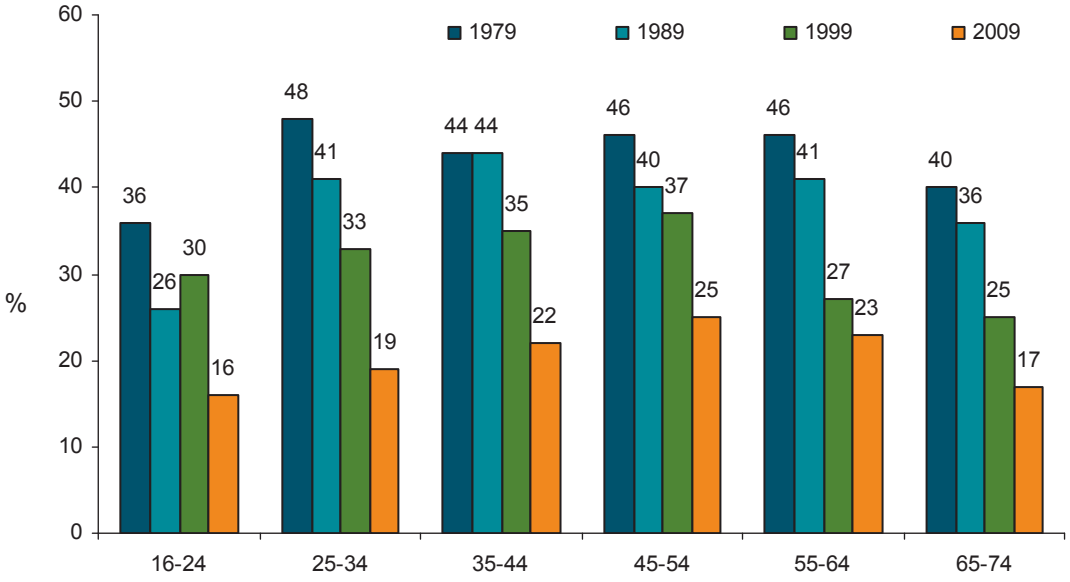

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

4 Tabellen baserer seg på samanslåtte tal for 2008 og 2009 for å auke utvalet og dermed gje meir robuste tal.

Figur 3. Del av den kvinnelege befolkninga i alderen 16–74 år som røykjer dagleg, fordelt på ulike aldersgrupper for åra 1979, 1989, 1999, 2009

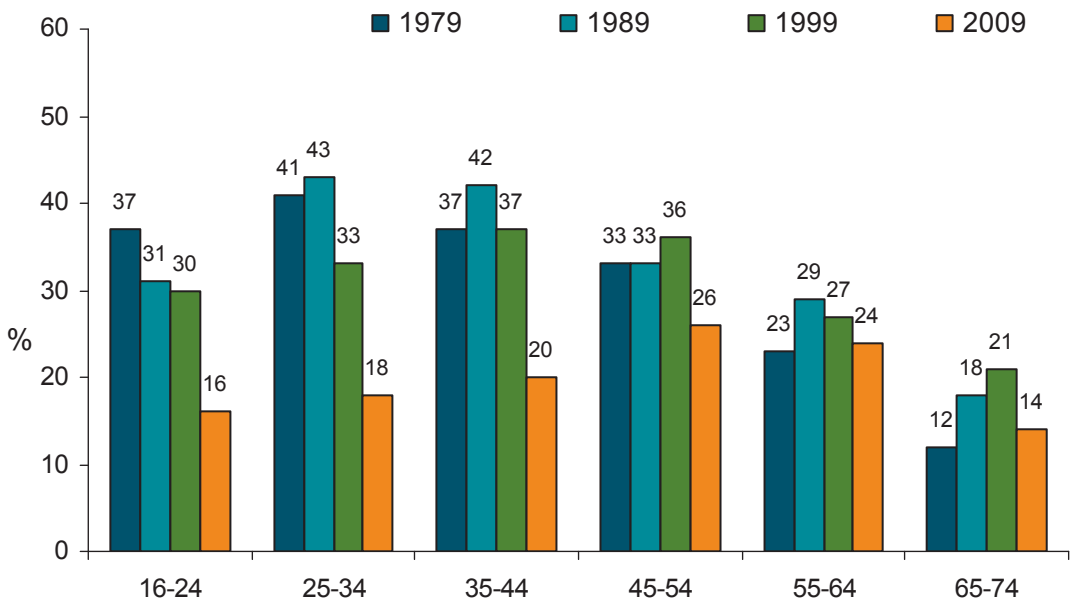

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 4. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–24 år som røykjer dagleg, i perioden 1973–2009 fordelt på år (treårig glidande gjennomsnitt)

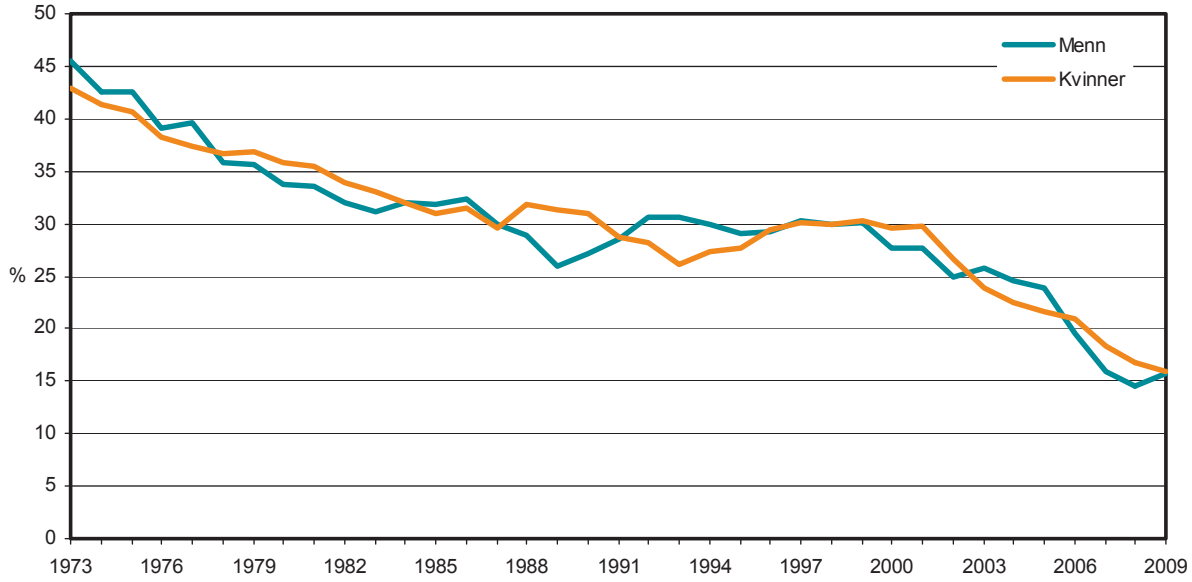

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 5. Del av befolkninga i alderen 16–24 år som røykjer dagleg eller av og til, i perioden 1973–2009 (treårig glidande gjennomsnitt)

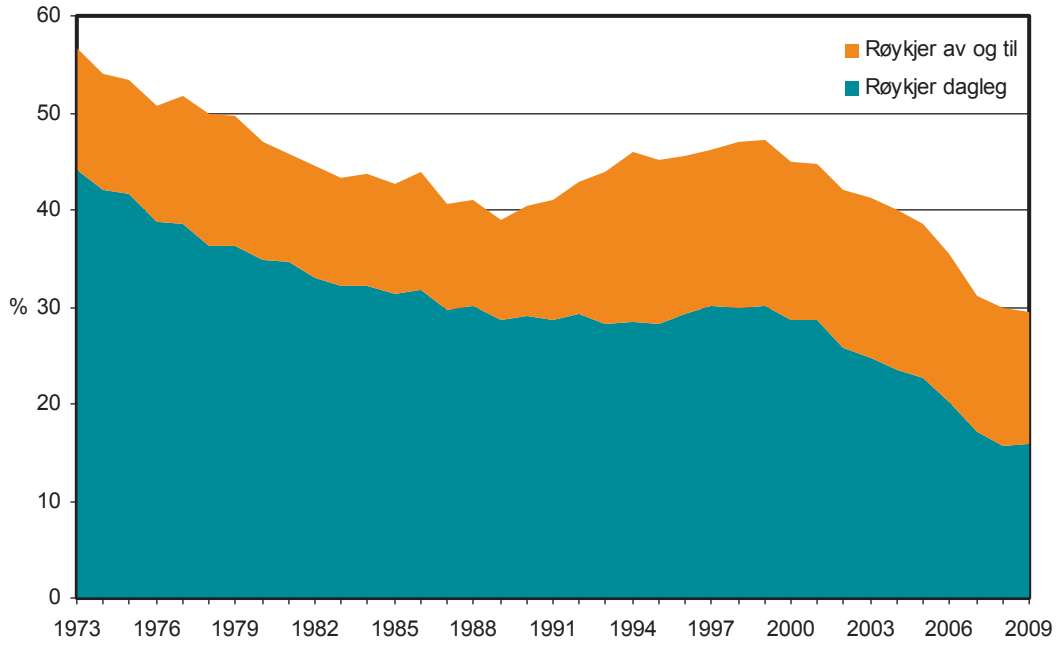

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 6. Gjennomsnittleg debutalder som daglegrøykjar for noverande og tidlegare daglegrøykjarar, fordelt etter fødselskohort og kjønn, 2007–2009 (n=1579)

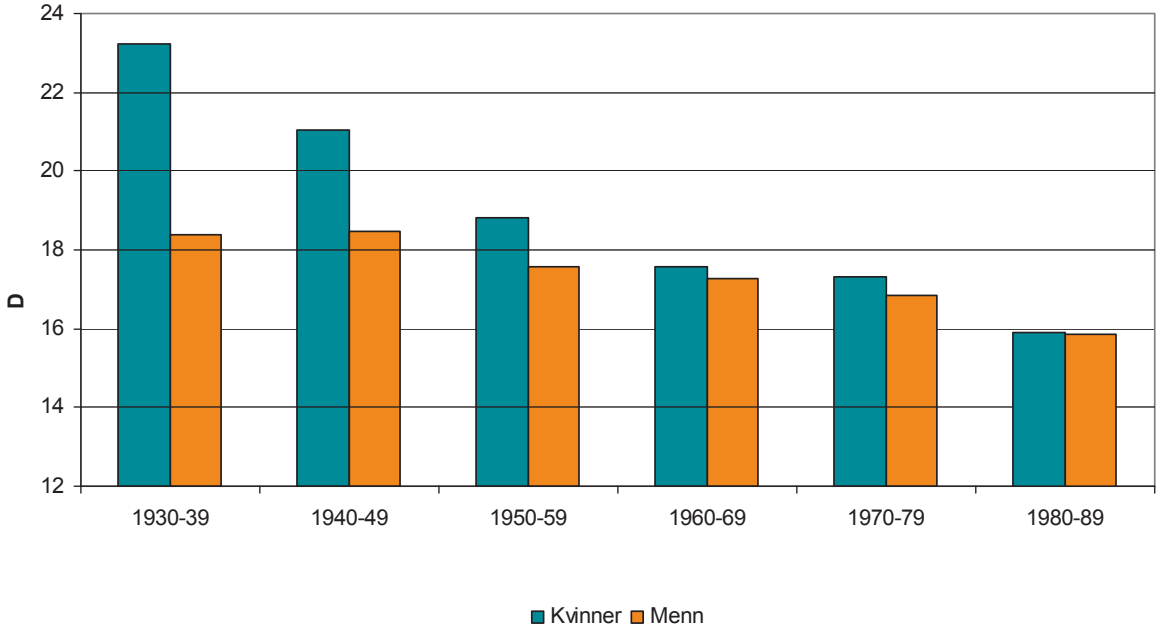

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 3. Røykjestatus i befolkninga i alderen 16–74 år, fordelt på fylke. Samanslåtte data for åra 2005–2009[5]

	Røykjer dagleg			Røykjer av og til			Røykjer ikkje			Utval
	totalt %	menn %	kvinner %	totalt %	menn %	kvinner %	totalt %	menn %	kvinner %	(N)
Heile landet	22	23	22	10	11	9	68	67	68	23647
Østfold	24	26	22	9	11	7	67	63	71	1251
Akershus	20	20	21	9	10	9	70	71	70	2519
Oslo	17	18	15	12	14	11	71	68	74	2677
Hedmark	24	24	24	9	8	9	67	68	66	979
Oppland	24	24	24	8	9	8	68	67	69	944
Buskerud	24	23	24	10	10	9	67	67	67	1218
Vestfold	26	25	26	11	14	9	63	60	65	1119
Telemark	26	26	25	9	12	7	65	62	67	801
Aust-Agder	25	26	23	10	9	10	66	65	67	484
Vest-Agder	26	27	24	11	12	9	64	61	67	837
Rogaland	23	24	21	10	9	10	68	67	69	2126
Hordaland	22	22	22	11	11	11	68	67	68	2351
Sogn og Fjordane	22	24	21	9	10	8	69	67	71	556
Møre og Romsdal	22	21	24	9	11	7	69	69	69	1223
Sør-Trøndelag	21	21	22	9	8	11	69	71	67	1569
Nord-Trøndelag	20	19	22	9	9	9	70	72	69	693
Nordland	25	22	28	11	11	10	64	67	61	1190
Troms	24	24	24	11	12	10	65	64	66	750
Finnmark	31	30	33	8	6	9	61	64	58	360

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

5 Utvala for kvart år er på 5000 personar og derfor for lite til at ein kan presentere årlege tal for kvart fylke. I denne oversikta er derfor data slått saman for dei siste 5 åra for å gje eit betre og sikrare datagrunnlag. Prosentdelen av røykjarar vil avvike frå det som tidlegare er presentert sidan tala her gjeld ein periode på fem år.

Figur 7. Del av befolkningane i dei ulike nordiske landa som røykjer dagleg, 1980–2009[6]

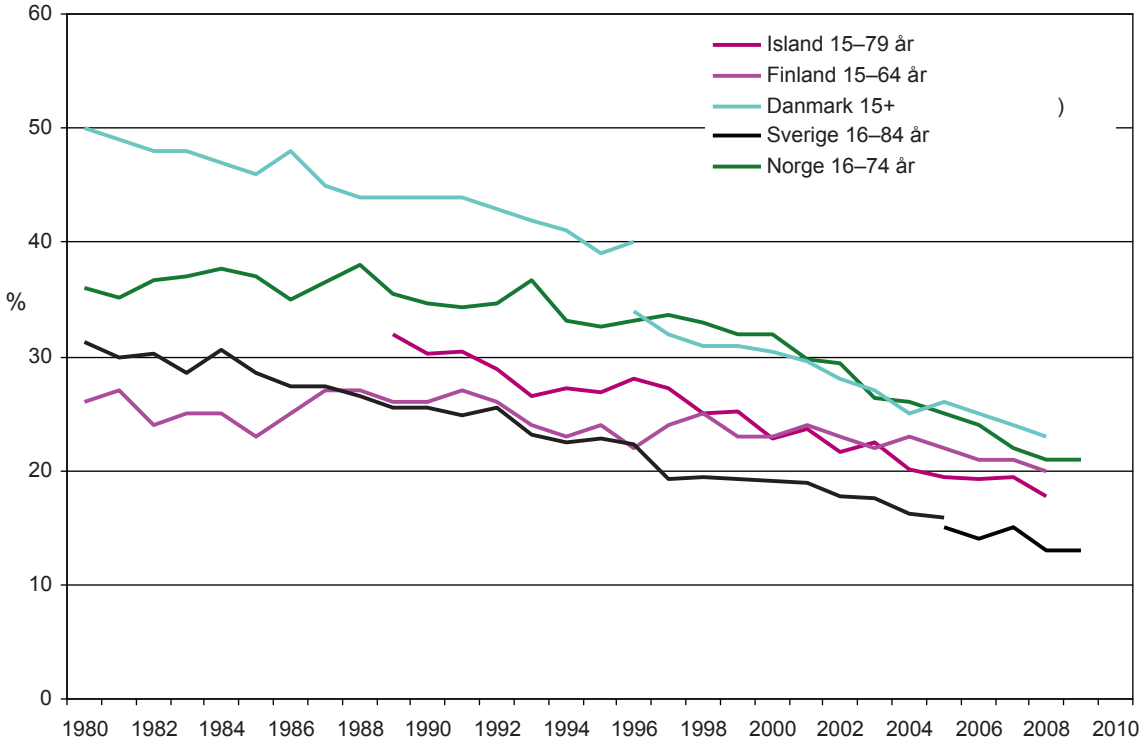

Kjelder for seinaste tal: Island: Lýðheilsustöð (http://www.lydheilsustod.is/rannsoknir/tobak-og-tobaksvarnir/talnaefni/), Finland: Tilastokeskus (http://www.stat.f/til/tup/2008/tup_2008_2009-12-04_f.pdf), Danmark: Sundhedsstyrelsen (http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Tobak/Tal_og_undersoegelser/Danskernes_rygevaner.aspx). Sverige: Folkhälsoinstitutet (http://fhi.se/sv/Statistik-uppfoljning/Nationella-folkhalsoenkaten/Levnadsvanor/Tobaksvanor/). Noreg: SSB

6 Brota i linjene for Danmark og Sverige skuldast små endringar i måten spørsmåla vart stilte på.

Figur 8. Del av befolkninga som røykjer dagleg etter utdanningsnivå[7], 25–74 år, 1976–2009 (treårig glidande gjennomsnitt)[8]

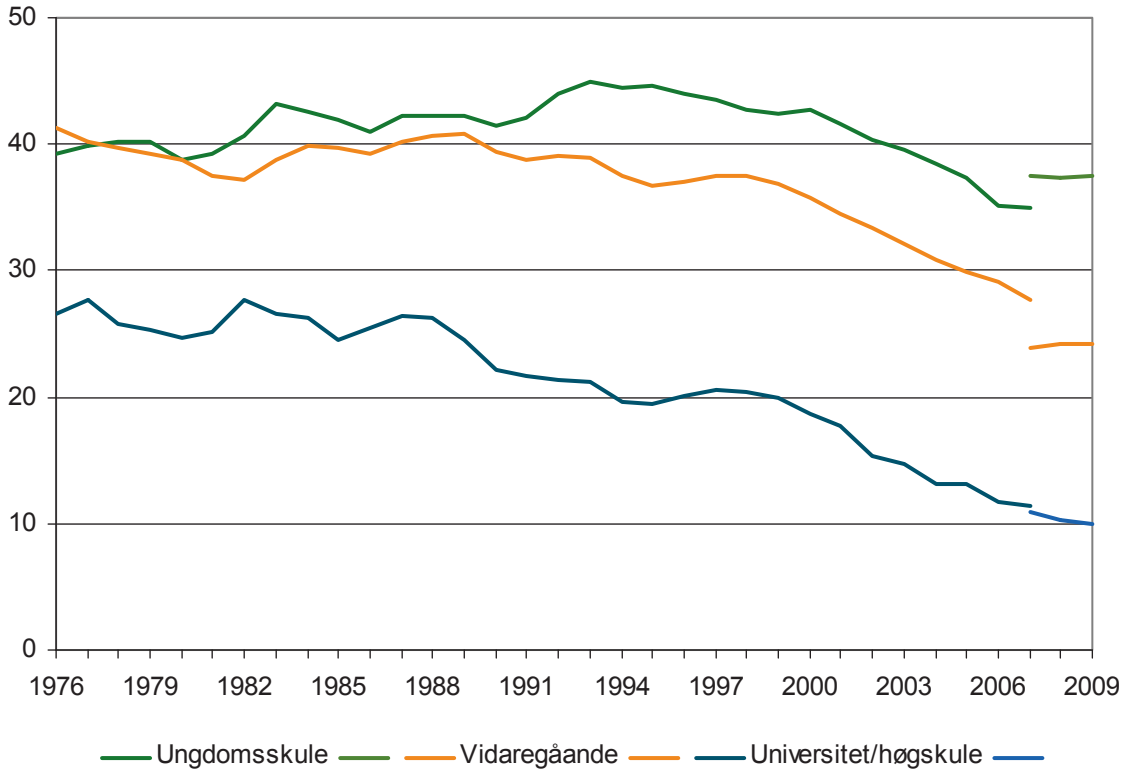

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

7 Frå og med 2007 endra ein kriteriet for fullført vidaregåande utdanning. Konsekvensen av endringa var at personar som tidlegare var i gruppa for fullført vidaregåande utdanning, vart plasserte i gruppa for fullført grunnskulen. Sjå elles SSB si nettside http://www.ssb.no/vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2006-09-14-01.html.

8 Sjå fotnote nr. 2

Figur 9. Prosentdel personar i alderen 25–74 år som røykjer dagleg, fordelt etter utdanning og aldersgrupper, 2008–09 (n=7489)

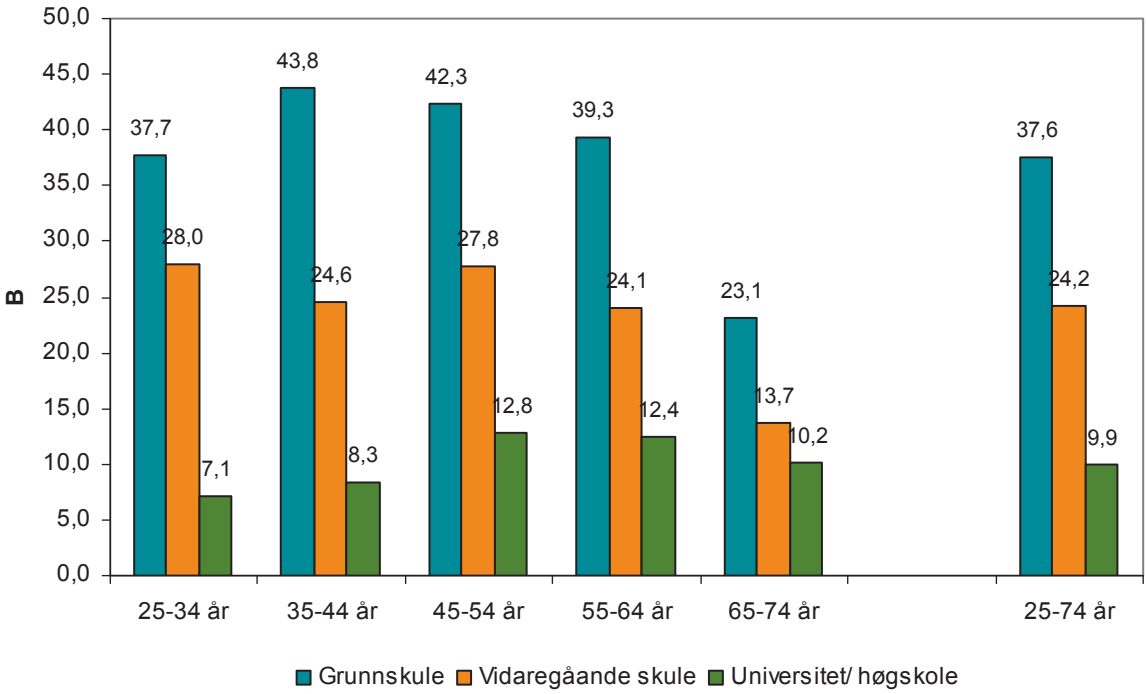

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 10. Prosentdel personar i alderen 25–74 år som røykjer av og til, fordelt etter utdanning og aldersgrupper, 2008–09 (n=7489)

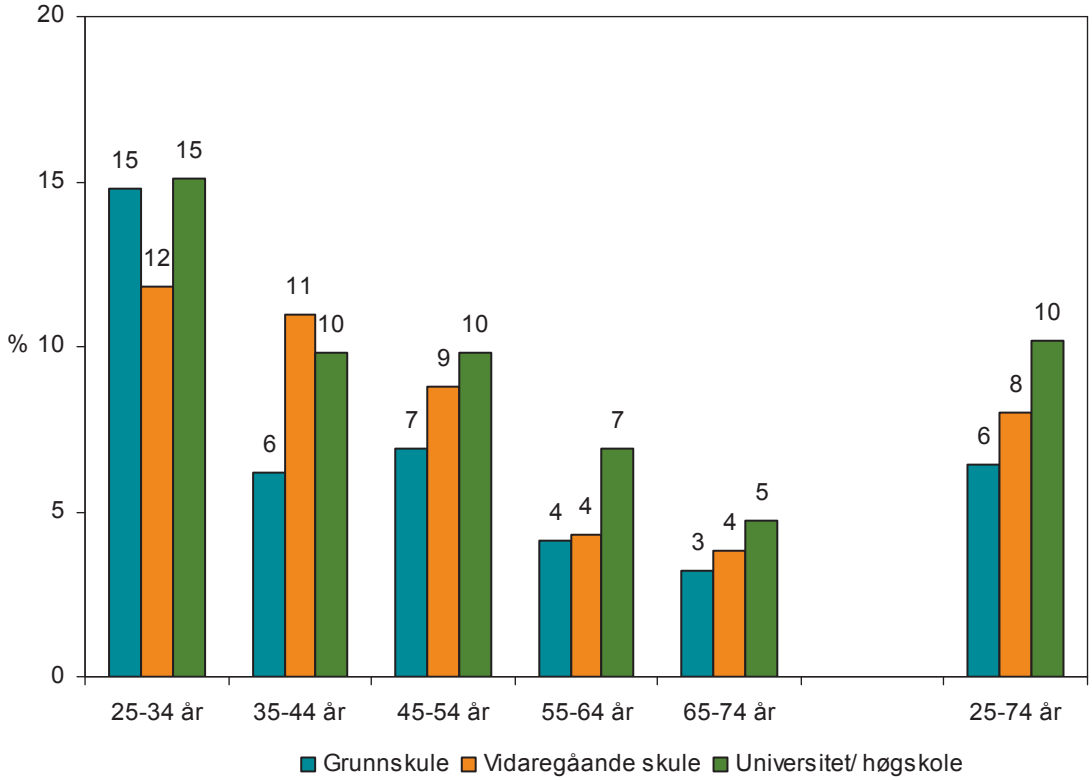

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 11. Gjennomsnittleg debutalder som daglegrøykjar hjå noverande og tidlegare daglegrøykjarar, fordelt på kjønn og utdanningsnivå, 2008–09 (n=1556)

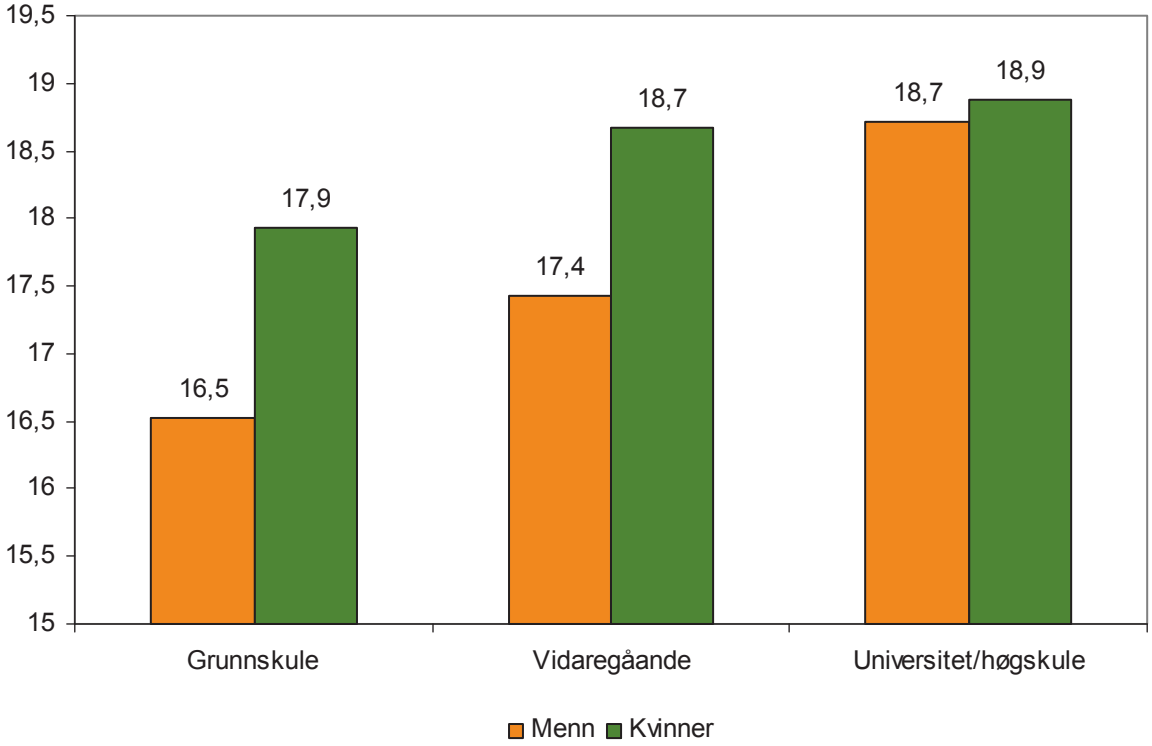

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 4. Del av gravide som røykte ved starten av svangerskapet og ved svangerskapsslutt fordelt på aldersgrupper, 2008[9]

	Tal på røykjarar	Prosent av registrerte fødslar	19 år	20–24 år	25–29 år	30–34 år	35–39 år	40 år og eldre
Ved starten av svangerskapet	9483	18,7	49,5	31,7	18,8	12,8	13,8	14,6
Ved svangerskapslutt	4360	8,6	24,6	15,6	7,9	5,5	6,9	8,9

Kjelde: Medisinsk fødselsregister/Folkehelseinstituttet

9 Prosentdel av alle svangerskap der røykeopplysningar vart registrerte. For dei 60.540 registrerte fødslane i Medisinsk fødselsregister for 2008, hadde ein registrete røykjeopplysningar for 84 % av desse.

Tabell 5. Røyking blant innvandrarar og etterkomarar, 16–70 år, etter landbakgrunn og kjønn. Prosentdelar frå 2005–2006

		I alt	Bosnia-Herce-govina	Serbia-Monte-negro	Tyrkia	Irak	Iran	Paki-stan	Viet-nam	Sri Lanka	So-malia	Chile
Dagleg	Menn	32	36	41	49	37	31	24	35	15	27	28
	Kvinner	12	31	23	22	7	19	1	3	1	1	27
	Alle	23	34	33	39	27	26	13	18	9	16	27
Av og til	Menn	8	10	9	4	6	9	9	8	7	9	16
	Kvinner	5	10	7	8	2	9	1	2	1	0	16
	Alle	7	10	8	6	5	9	5	5	4	5	16
Utval		3049	333	288	297	357	269	306	313	353	245	288

Kjelde: SSB Levekår blant innvandrere 2005/2006 og Levekårsundersøkelsen 2005, i SSB rapport 2008/35 Innvandreres helse 2005/2006

Tabell 6. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som har røykt vasspipe, samanslåtte data for 2008–2009

	Røykjer vasspipe minst ein gong i veka	Har prøvd feire gonger	Har prøvd ein enkelt gong	Har ikkje prøvd	Utval
	%	%	%	%	N
Alle	1	7	8	83	2240
Menn	1	9	9	80	1106
Kvinner	1	6	7	86	1134
16-24 år	2	14	14	71	325
25-34 år	1	13	13	73	351
35-44 år	1	7	6	86	468
45-54 år	1	6	7	86	444
55-64 år	2	2	7	89	385
65-74 år	1	3	5	91	267
Akershus og Oslo	1	11	12	77	468
Østlandet ellers	0	7	7	86	598
Sør- og Vestlandet	2	7	8	84	736
Trøndelag	1	7	7	85	206
Nord-Norge	3	5	8	85	232

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

2. Bruk av snus

Snus – kjønn og alder

I 2009 brukte seks prosent av den vaksne befolkninga snus dagleg, medan n n D brukte snus dagleg, medan rundt 170.000 personar brukte snus av og til (tab. 7).

Snusbruk varierer sterkt med kjønn og alder. Fleirtalet av snusbrukarane er menn, medan det framleis er svært få kvinner som bruker snus i befolkninga generelt (tab. 8). I 2009 var det 11 prosent av vaksne menn som brukte snus n n n n auke i prosentdelen snusbrukarar sidan starten av 1990-åra, men det kan sjå n n n n n n nn nn

Bruk av snus blant ungdom

Snusbruk er mest utbreidd blant unge. Samanslåtte data for 2008 og 2009 syner at 12 prosent i aldersgruppa 16–24 år brukte snus kvar dag, medan 11 prosent brukte snus av og til (tab. 8). Også i denne aldersgruppa er det store kjønnsskilnader. Det var ein markant auke i dagleg snusbruk blant menn i n 16 2 n ut til at daglege snusbrukarar blant menn i alderen 16–24 år har stabilisert seg på like under 20 prosent. Auken i dagleg snusbruk blant kvinner i denne n 2006 1) som brukte snus dagleg, og ti prosent som brukte snus av og til i 2009 (tab. 8).

Av ungdom som bruker snus, er det omtrent like mange som bruker snus dagleg n 1 n nn versus 12 prosent). For kvinner er det omvendt ved at ti prosent av kvinnene bruker snus av og til medan seks prosent bruker snus dagleg (tab. 8).

Geograf og utdanning

D n n n n Trøndelags-fylka og Nordland (tab. 9)

Det er ikkje ein klar samanheng mellom utdanningsnivå og bruk av snus. Dei n n n nr n n n n 1)

Forholdet mellom bruk av snus og røyking

Utviklinga i bruken av snus står i motsetnad til utviklinga med røyking. For nn 16 2 1) O n n n n n n, n aldersgruppa som røykjer dagleg samanlikna med talet på dei som bruker snus.

D , n n n n n snus av og til eller røykje av og til og bruke snus dagleg (tab. 10). Tek ein utgangspunkt i røykjestatus hjå den vaksne befolkninga under eitt, ser ein at den prosentvise delen snusbrukarar er størst i gruppa av dei som røykjer av , n n 20)

Figur 12. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som bruker snus dagleg, i perioden 1985–2009 fordelt på år (treårig glidande gjennomsnitt)

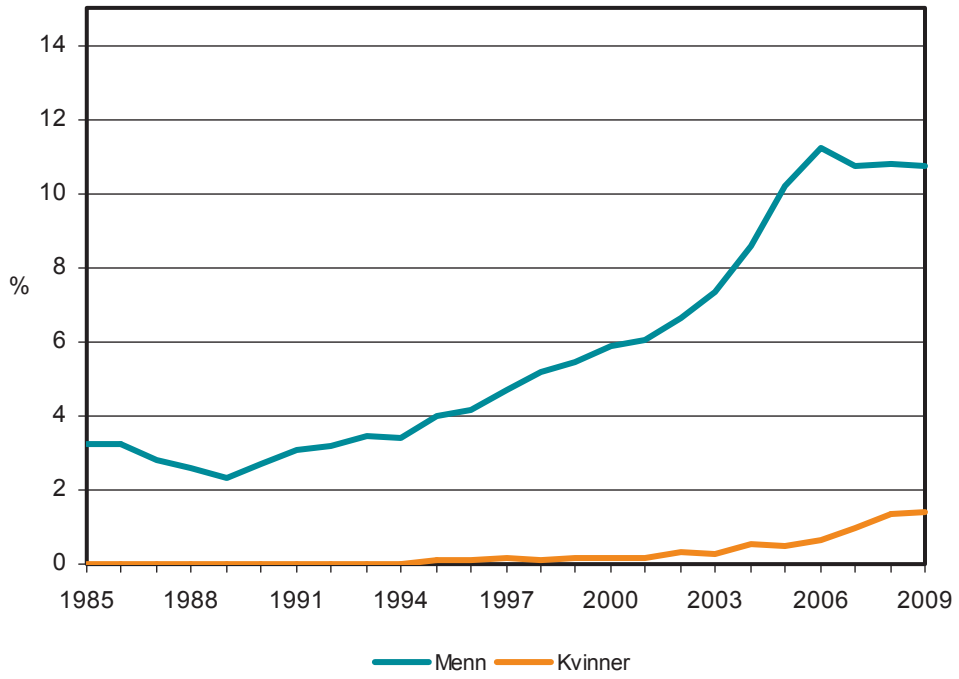

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 7. Bruk av snus i befolkninga i alderen 15 år og eldre, estimerte tal og prosent for utvalde år[10]

	Bruker dagleg		Bruker snus av og til		Bruker ikkje snus		Befolkninga 15 år og eldre.
	%	Tal	%	Tal	%	Tal	Tal
1989	1	40 000	2	65 000	97	3 315 000	3 419 000
1999	3	99 000	3	115 000	94	3 349 000	3 563 000
2009	6	233 000	4	171 000	90	3 483 000	3 887 000

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

10 Tala er runda av til heile tusen. Delen som bruker snus dagleg, av og til eller aldri, er baserte på undersøkingar i aldersgruppa 16–74 år, medan talet for befolkninga gjeld dei som er 15 år eller eldre.

Tabell 8. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–74 år som bruker snus dagleg, fordelt på aldersgrupper. Samanslåtte data for åra 2008–2009

		16–24 år	25–34 år	35–44 år	45–54 år	55–64 år	65–74 år	16–74 år
		%	%	%	%	%	%	%
Dagleg	Menn	19	18	15	7	4	2	11
	Kvinner	6	1	1	1	0	0	1
	Alle	12	9	8	4	2	1	6
Av og til	Menn	12	10	7	4	2	1	6
	Kvinner	10	4	2	1	1	0	3
	Alle	11	7	4	2	2	1	4
Utval (n)		1296	1438	1938	1823	1543	969	9039

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 13. Del av den mannlege befolkninga i alderen 16–74 år som bruker snus dagleg, fordelt på ulike aldersgrupper for åra 1989, 1999, 2009

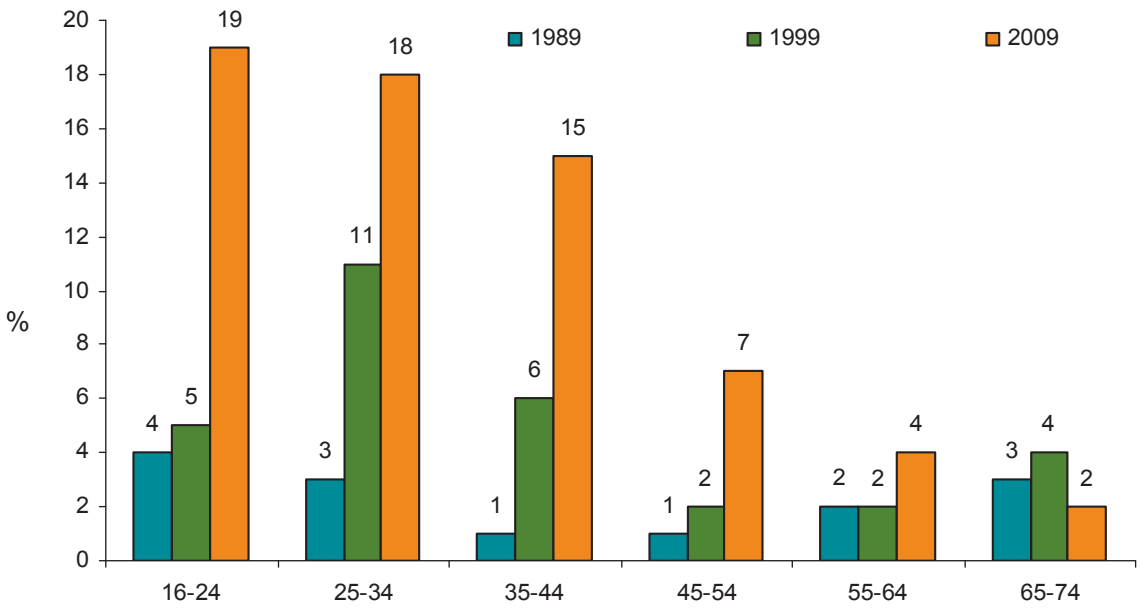

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 14. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–24 år som bruker snus dagleg, i perioden 1985–2009 (treårig glidande gjennomsnitt)

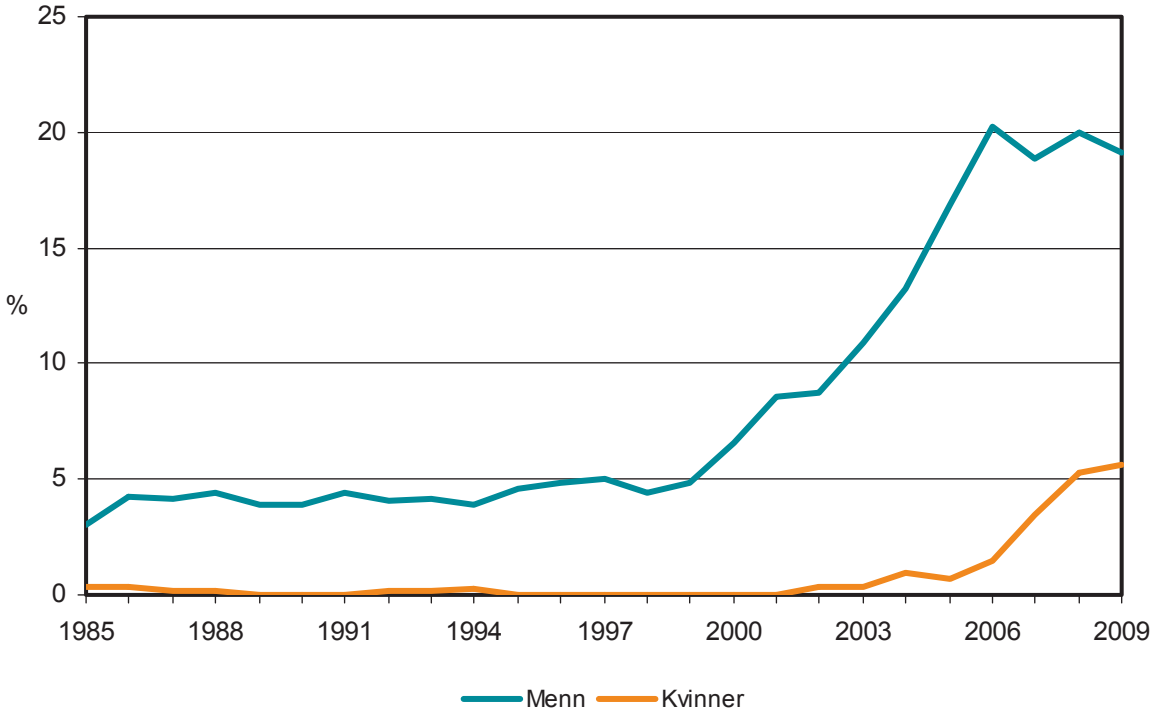

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 15. Del av befolkninga som bruker snus dagleg eller av og til, 16–24 år, 1985–2009 (treårig glidande gjennomsnitt)

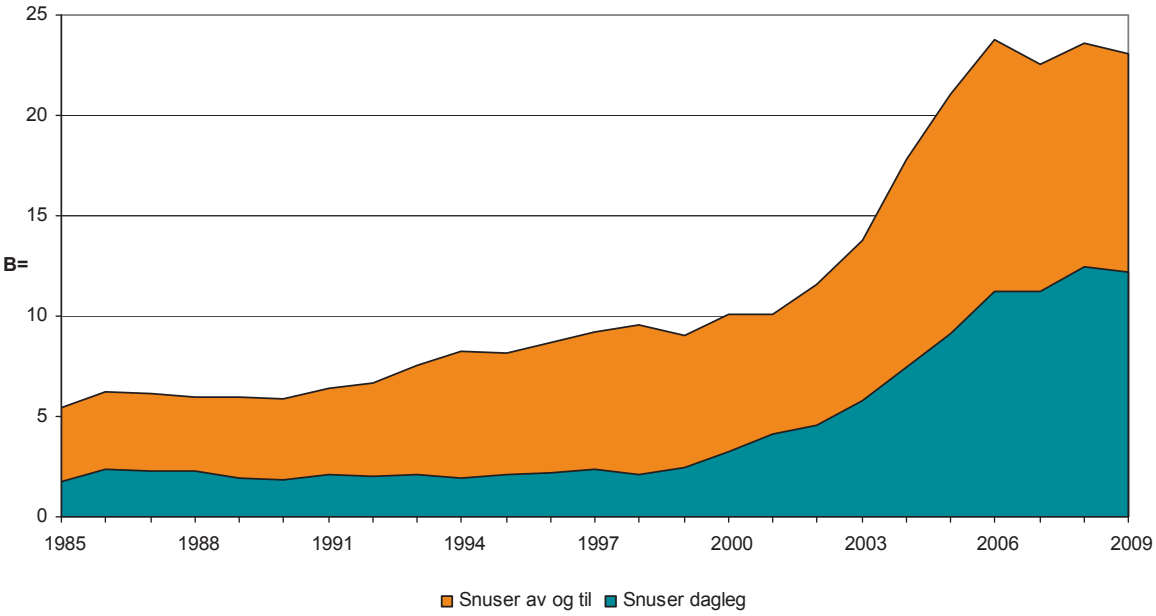

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 9. Del av befolkninga som bruker snus dagleg eller av og til, 2008–2009 fordelt etter fylke

	Dagleg	Av og til	Aldri	n
Hele landet	5 %	8 %	88 %	9038
Østfold	6 %	5 %	89 %	462
Akershus	6 %	4 %	89 %	965
Oslo	7 %	4 %	90 %	1014
Hedmark	8 %	6 %	86 %	386
Oppland	6 %	3 %	97 %	346
Buskerud	6 %	4 %	90 %	469
Vestfold	4 %	5 %	91 %	428
Telemark	4 %	3 %	93 %	312
Aust-Agder	5 %	3 %	92 %	174
Vest-Agder	7 %	4 %	90 %	321
Rogaland	3 %	4 %	92 %	820
Hordaland	4 %	4 %	91 %	905
Sogn og Fjordane	7 %	3 %	90 %	210
Møre og Romsdal	3 %	4 %	93 %	467
Sør-Trøndelag	10 %	4 %	86 %	595
Nord-Trøndelag	8 %	7 %	85 %	279
Nordland	10 %	5 %	85 %	446
Troms	5 %	6 %	89 %	307
Finnmark	6 %	4 %	90 %	132

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 16. Del av befolkninga som bruker snus dagleg etter utdanningsnivå[11], 25–74 år, 1976–2009 (treårig glidande gjennomsnitt)

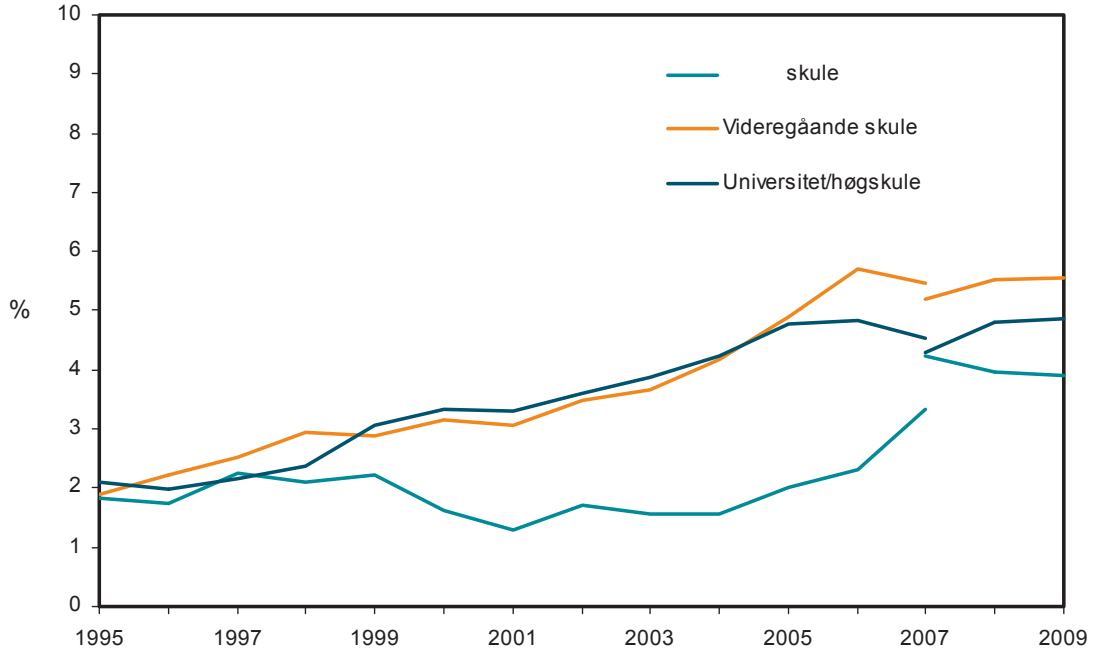

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 17. Del av befolkninga i alderen 25–74 år som nyttar snus dagleg, fordelt på utdanningsnivå og aldersgruppe, 2008–2009 (n=7479)

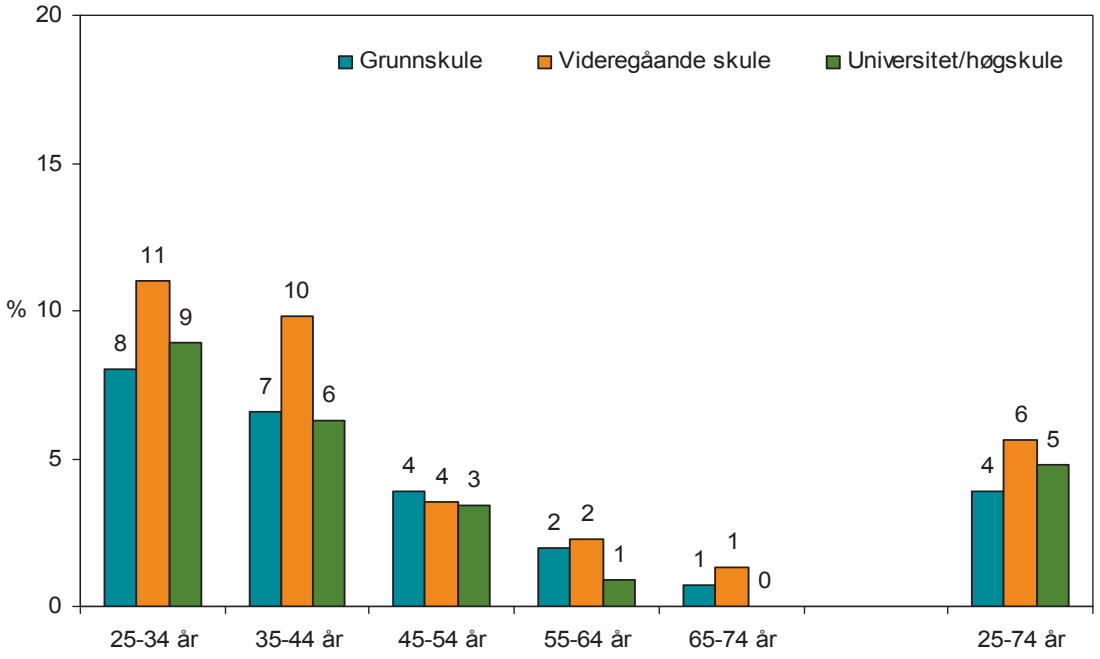

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

11 Frå og med 2007 endra ein kriteriet for fullført vidaregåande utdanning. Konsekvensen av endringa var at personar som tidlegare hadde vore i gruppa for fullført vidaregåande utdanning, vart plasserte i gruppa for fullført grunnskulen. Sjå elles SSB si nettside http://www.ssb.no/vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2006-09-14-01.html .

Figur 18. Del av befolkninga i alderen 25–74 år som nyttar snus av og til, fordelt på utdanningsnivå og aldersgruppe, 2008–2009 (n=7479)

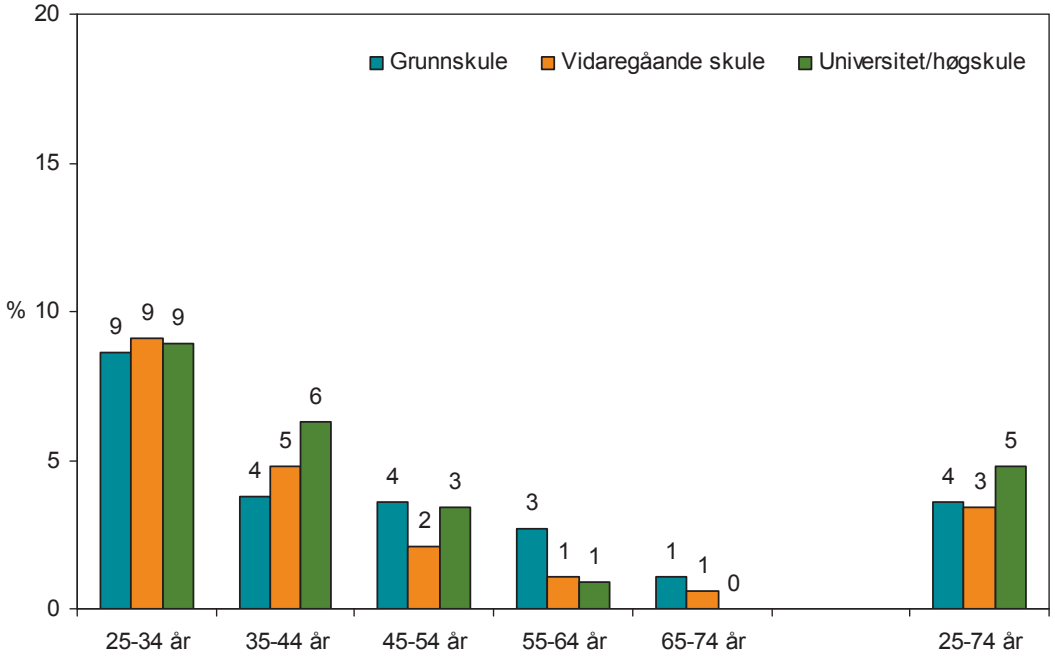

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 19. Del av befolkninga av kvinner og menn i alderen 16–24 år som røykjer eller bruker snus i perioden 1985–2009 (treårig glidande gjennomsnitt)

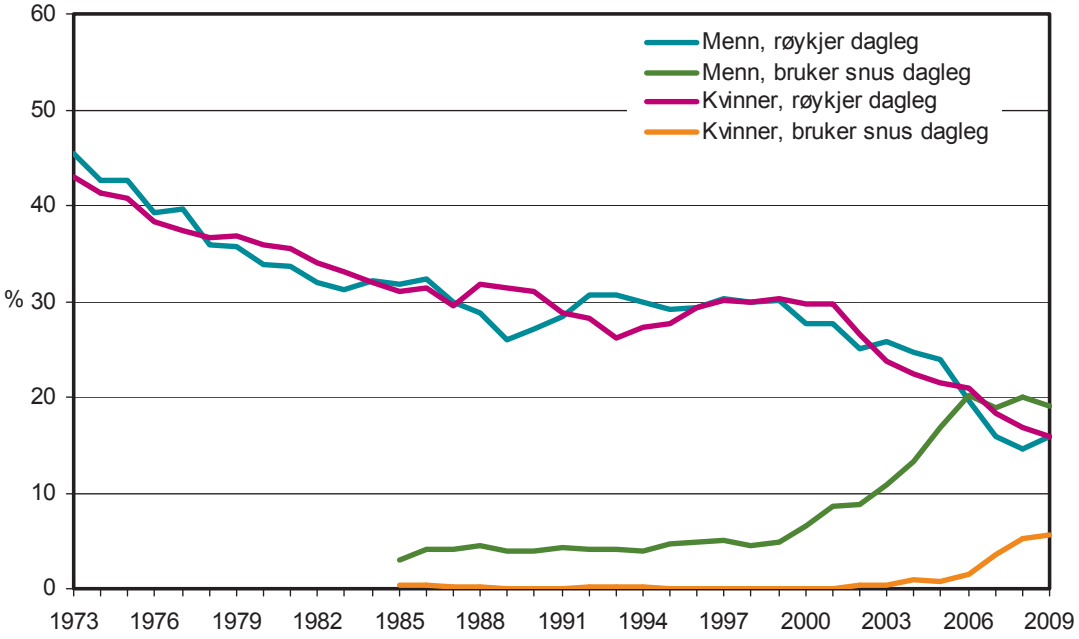

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 10. Dobbeltbruk av snus og røyking. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som bruker snus eller røykjer dagleg, av og til eller aldri fordelt på kjønn. Samanslåtte data 2008–2009

	16–44 år			16–74 år		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
	%	%	%	%	%	%
Røykjer og snuser dagleg	0,1	1,4	0,7	0,1	0,9	0,5
Røykjer dagleg, snuser av og til	1,5	3,6	2,5	1,0	2,4	1,7
Røykjer dagleg, snuser aldri	16,7	14,3	15,5	19,2	17,6	18,4
Røykjer av og til, snuser dagleg	0,7	4,5	2,5	0,3	2,6	1,5
Røykjer og snuser av og til	0,9	1,8	1,3	0,5	1,0	0,8
Røykjer av og til, snuser aldri	9,1	6,9	8,0	7,4	6,4	6,9
Røykjer aldri, snuser dagleg	1,7	10,9	6,1	1,0	7,3	4,1
Røykjer aldri, snuser av og til	2,3	3,9	3,1	1,4	2,6	2,0
Røykjer aldri, snuser aldri	67,1	52,7	60,1	69,1	59,1	64,2
(n)	2401	2269	4670	4592	4444	9036

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 20. Dobbeltbruk av snus og røyking. Snusbruk fordelt på røykjestatus i befolkninga i alderen 16–74 år. Samanslåtte data 2008–2009 (n=9074)

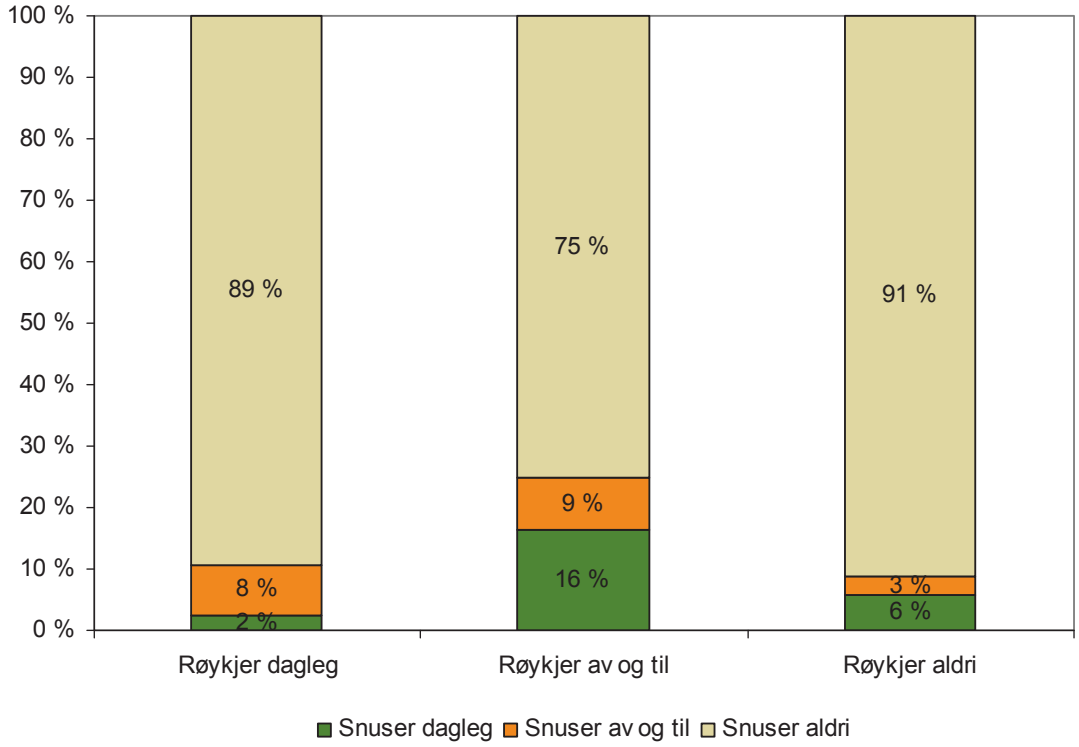

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

3. Forbruk og sal av tobakksprodukt

Sjølvrapportert sigarettforbruk

I 2009 hadde kvinnelege daglegrøykjarar eit gjennomsnittleg sigarettforbruk pr. dag på 10,6 sigarettar, medan det tilsvarande talet for mannlege 1 , 21) blant daglegrøykjarar dei siste 20 åra. På same vis har skilnaden på to–tre sigarettar i det dagleg forbruket mellom kvinner og menn halde seg stabilt i heile perioden.

D D ein i aldersgruppa 45–64 år (tab. 11). Blant daglegrøykjarar som har eit forbruk på 20 sigarettar eller meir, er det nesten dobbelt så mange menn som kvinner 2 1 n) 22)

Sjølvrapportert bruk av ferdigsigarettar og rulletobakk

Når det gjeld bruk av ferdigsigarettar versus bruk av rulletobakk, er rulletobakk oftare brukt av daglegrøykjarar enn av dei som røykjer av og til (tab. 13). I nn nn nn gruppene av røykjarar (tab. 13). Prosentdelen av brukarar av rulletobakk blant daglegrøykjarar aukar med alderen for begge kjønn. Medan det blant yngre menn (16–24 år) er fem prosent av daglegrøykjarane som berre røykjer rulletobakk, er det tilsvarande talet for dei eldste mannlege daglegrøykjarane 6) 0 n 2)

Sjølvrapportert sigarettforbruk og utdanning

Det sjølvrapporterte sigarettforbruket blant både kvinnelege og mannlege daglegrøykjarar er noko mindre blant dei med lengst utdanning samanlikna med dei som berre har fullført grunnskulen (tab. 12).

Sjølvrapportert forbruk av snus

Av dei som bruker snus dagleg, ligg dei yngste brukarane (16–24 år) på om lag 11 dosar[12] om dagen medan eldre brukarar (35–44 år) ligg på rundt åtte dosar (tab. 14).

Sal av ferdigsigarettar og rulletobakk

Det registrerte salet av rulletobakk ser det ut til å ha stabilisert seg på rundt 1000 tonn årleg etter at det har vore ein jamn nedgang frå 4500 tonn i 1975/76 og fram til 2005/06. Det registrerte salet av ferdigsigarettar har stabilisert seg dei seinare åra på rundt 2400 tonn, men i motsetnad til utviklinga for rulletobakk nn 1 6 2)

12 Ein dose svarer til respondentane si forståing av spørsmålet om kor mange prisar snus dei tek dagleg, uavhengig av om det er ferdigporsjonerte snusdosar eller ei.

stabilt, kan ha samanheng med at det særleg er i gruppa av dei som røykjer av og til, at ein ser at folk røykjer ferdigsigarettar. Gruppa av dei som røykjer av og til, har vore relativt stabil dei siste tretti åra (tab. 1).

Sal av snus

Utviklinga i registrert sal av snus syner at det har vore ei dobling av salet frå 200 0 1000 nn 200 0 omtrent like stort som salet av rulletobakk. Auken i salet av snus stemmer godt n n n n n

Uregistrert sal av tobakksprodukt

For daglegrøykjarar ser det ut til at rundt ein tredjedel av forbruket av sigarettar n n n 26), 2)

Figur 21. Gjennomsnittleg forbruk av sigarettar pr. dag for daglegrøykjarar i alderen 16–74 år, 1973–2009

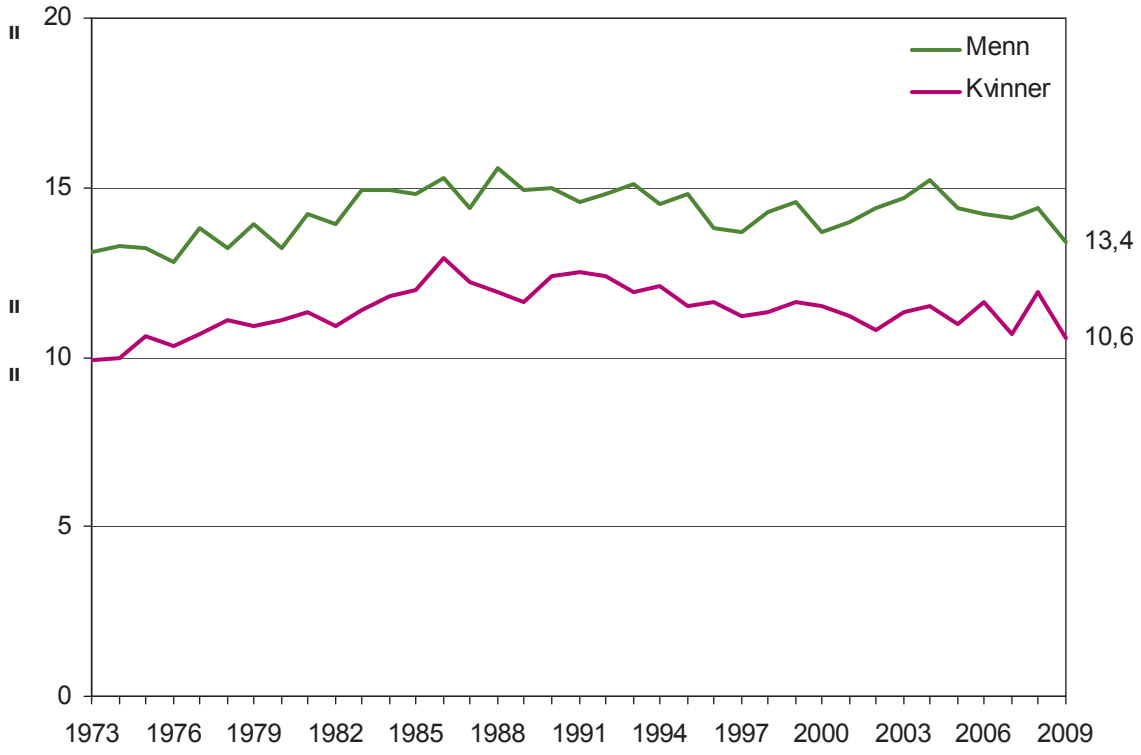

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 11. Gjennomsnittleg forbruk av sigarettar pr. dag for daglegrøykjarar i ulike aldersgrupper. Samanslåtte data for åra 2007–2009

	16–24 år	25–34 år	35–44 år	45–54 år	55–64 år	65–74 år	16–74 år
Gjennomsnittleg tal på sigarettar pr. dag	12,6	11,3	12,1	13,1	13,1	11,9	12,5
Utval (n)	74	102	149	173	133	58	689

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 12. Gjennomsnittleg forbruk av sigarettar pr. dag for daglegrøykjarar i alderen 16–74 år, fordelt på fullført utdanning, 2007–2009 (n=666)

	Grunnskule	Vidaregåande	Universitet/ høgskule
Kvinner	11,4	10,9	10,4
Menn	14,5	14,5	11,6
Totalt	13,0	12,6	10,9

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 22. Del av daglegrøykjande kvinner og menn i alderen 16–74 år sitt gjennomsnittlege forbruk av sigarettar pr. dag. Samanslåtte data for åra 2007–2009 (n=689)

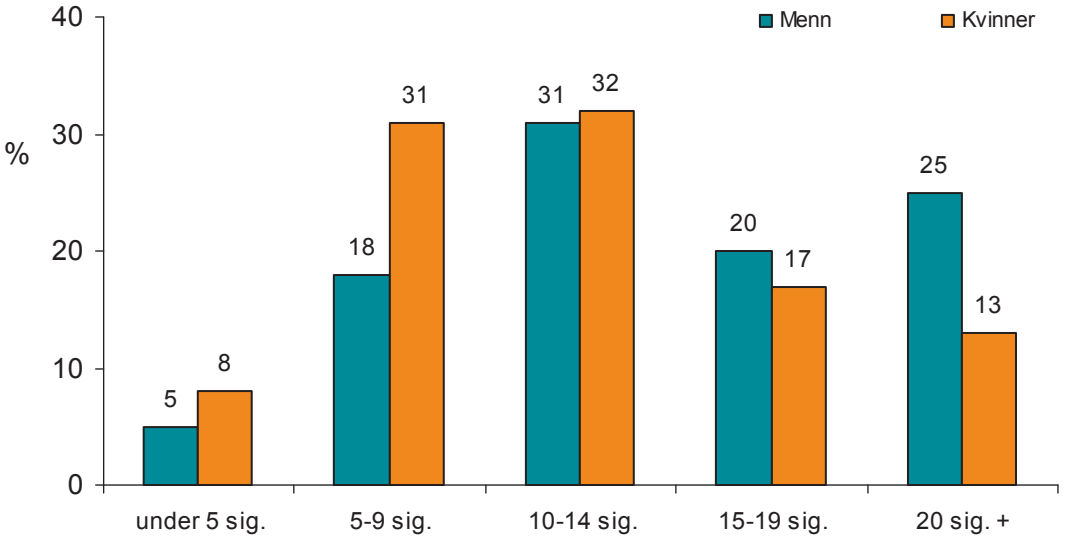

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 23. Prosentvis fordeling av sigarettforbruk blant daglegrøykjarar i alderen 16–74 fordelt på ulike aldersgrupper. Samanslåtte data for åra 2007–2009 (n=689)

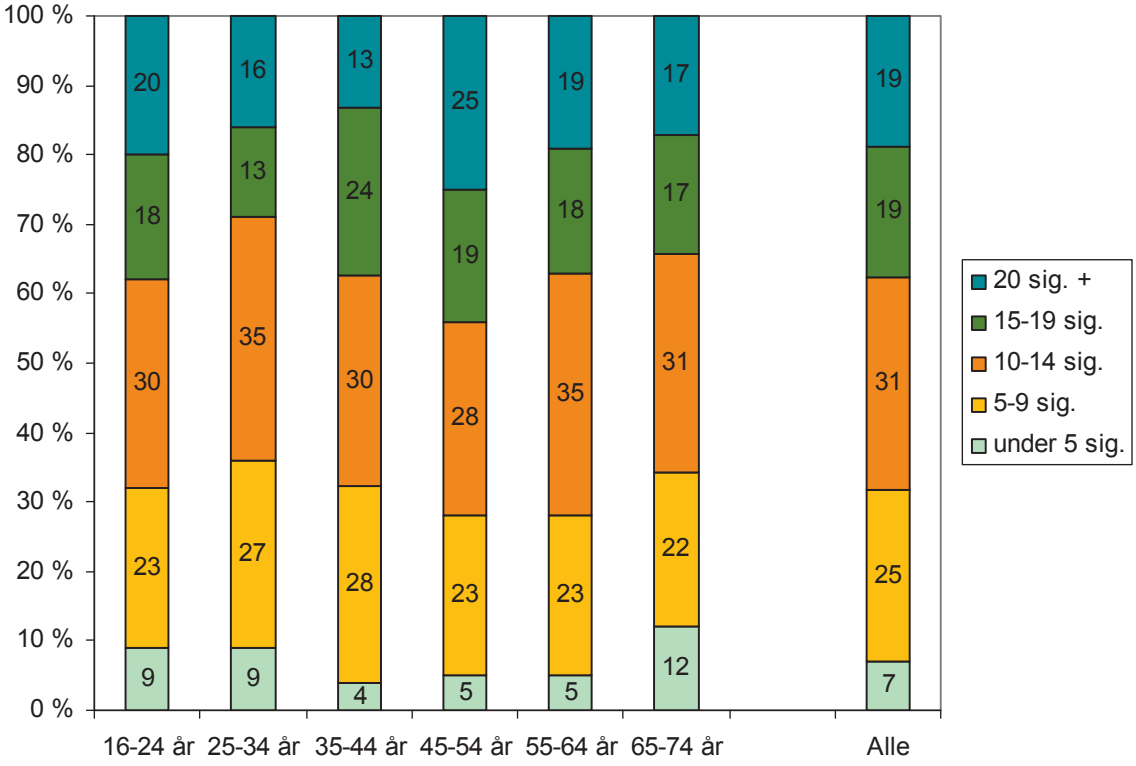

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 13. Type sigarettar brukte av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år fordelt på kjønn. Samanslåtte data for 2007–2009

	Røykjer dagleg			Røykjer av og til		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Total
	%	%	%	%	%	%
Berre ferdigsigarettar	56	72	64	88	95	92
Berre rulletobakk	34	21	27	7	4	5
Både ferdigsigarettar og rulletobakk	10	7	9	5	1	3
Utval (n)	337	351	688	126	111	237

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 24. Type sigarettar i prosent brukt av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år fordelt på kjønn og aldersgruppe. Samanslåtte data for 2007–2009 (n=688)

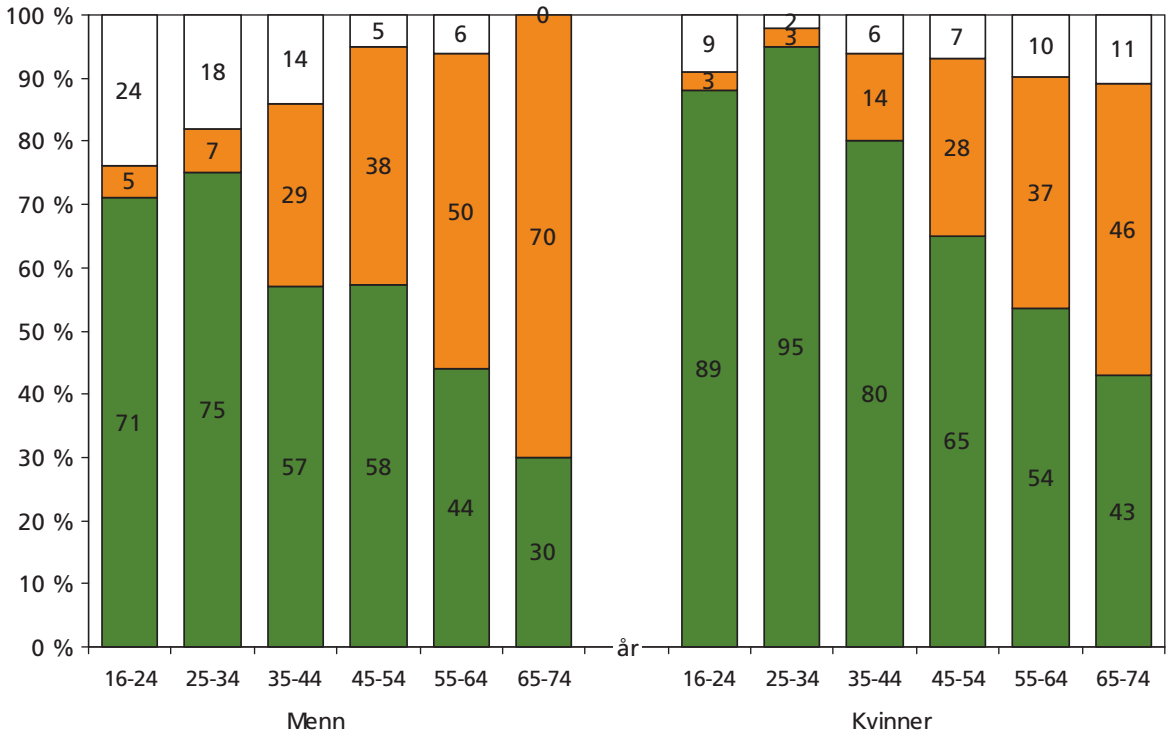

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 14. Gjennomsnittleg tal på dosar (prisar) med snus for personar i alderen 16–44 år som bruker snus dagleg og for dei som bruker snus av og til, fordelt på aldersgrupper. Samanslåtte data for 2006–2009 (n=276)

	Bruker snus dagleg, dosar pr. dag	Bruker snus av og til, dosar pr. veke
16-24 år	11,1	7,9
25-34 år	9,9	7,0
35-44 år	8,0	8,5
Totalt	9,9	7,8

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 25. Utviklinga i registrert sal av ferdigsigarettar, rulletobakk og snus, i tonn pr. år for perioden 1975/76–2008/09 (juli-juni)[13]

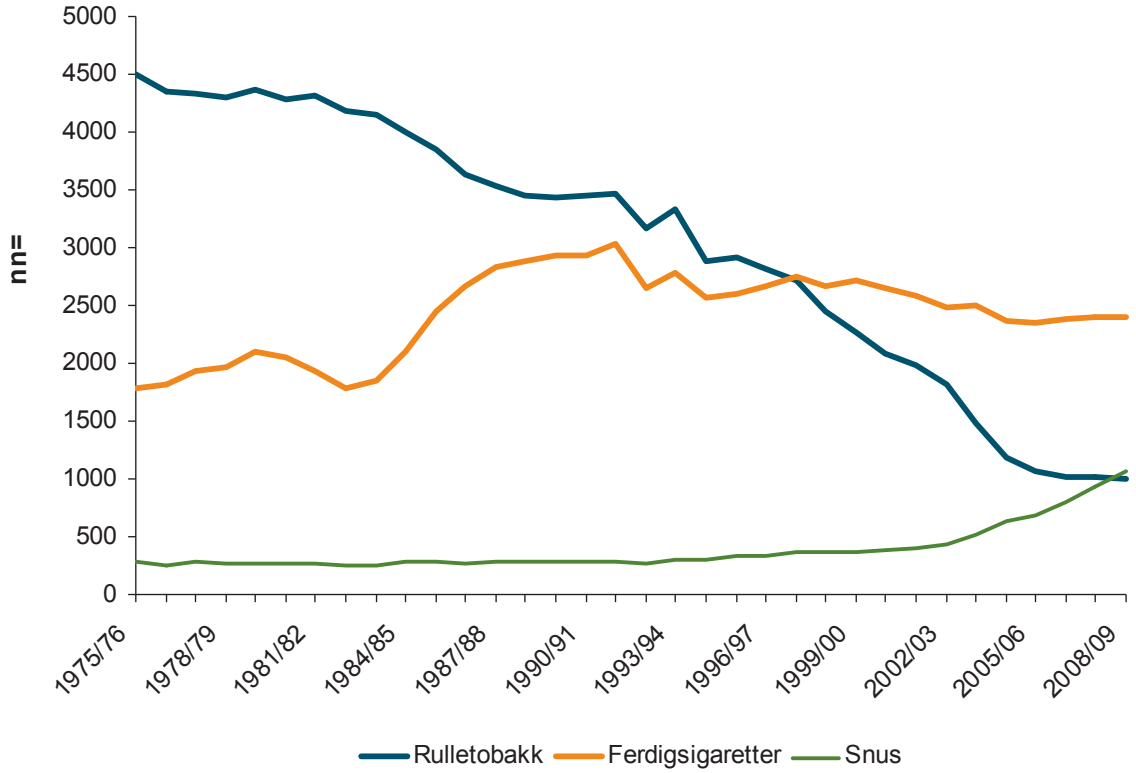

Kjelde: Toll- og avgiftsdirektoratet

Tabell 15. Registrert sal av tobakk. Totalt pr. innbyggjar 15 år eller eldre, pr. person som røykjer og pr. person som bruker snus, 2009[14]

	2009			
	Totalt	Pr. innbyggjar 15+	Pr. person over 15 år som røykjer (dagleg og av og til)	Pr. person over 15 år som bruker snus (dagleg og av og til)
Ferdigsigarettar	2 490 mill	641 stk.	2144 stk.	-
Rulletobakk	1 054 tonn	271 gram	908 gram	-
Sigarar	26 tonn	7 gram	22 gram	-
Snus	1 102 tonn	284 gram	-	2720 gram
Skrå	13 tonn	3 gram	-	32 gram

Kjelde: Toll- og avgiftsdirektoratet

13 Talet på selde tonn ferdigsigarettar er overestimert sidan ein reknar 1 gram tobakk i kvar sigarett slik tilfelle var på 70-talet. I dag inneheld ein sigarett 0,7 gram tobakk.

14 Prosentdelane som røykjer og bruker snus dagleg, av og til eller aldri, er baserte på undersøkingar i aldersgruppa 16–74 år, medan talet for befolkninga er frå 15 år eller eldre. Sidan talet på røykjarar er lågare blant 15-åringer og blant eldre over 74 år, vil det reelle talet på røykjarar sannsynlegvis vere noko lågare enn det som er presentert her.

Figur 26. Kjøpstad for sigarettforbruk det siste døgn for daglegrøykjarar, 1997–2009

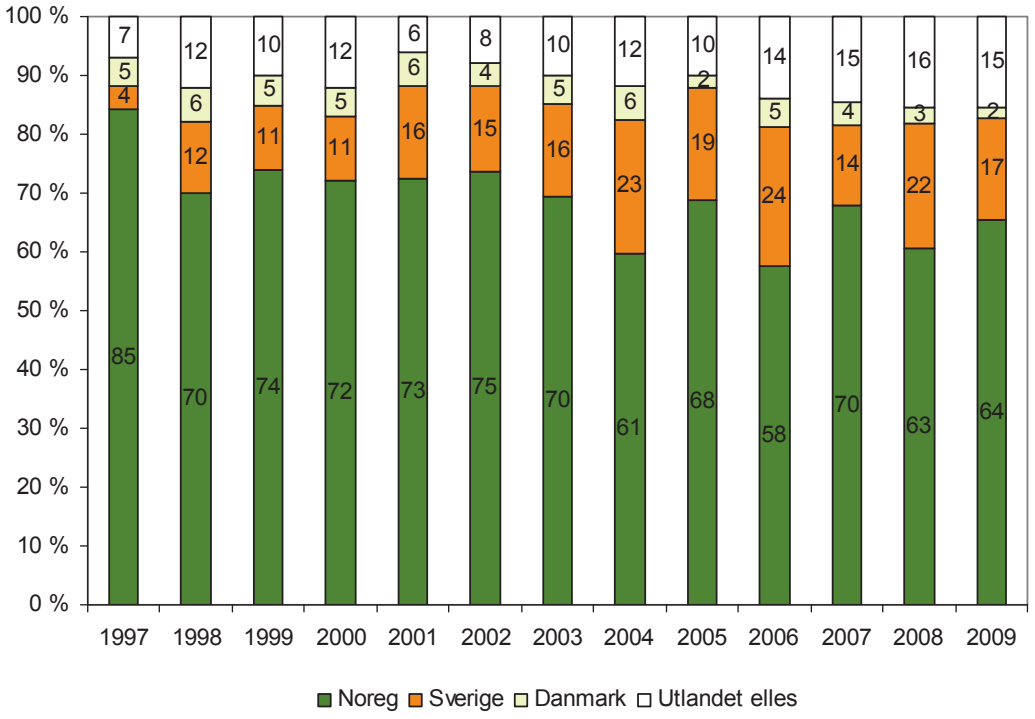

Figur 27. Kjøpstad for snusen ein brukte sist for brukarar av snus, samanslåtte data 2007–2009 (n=345)

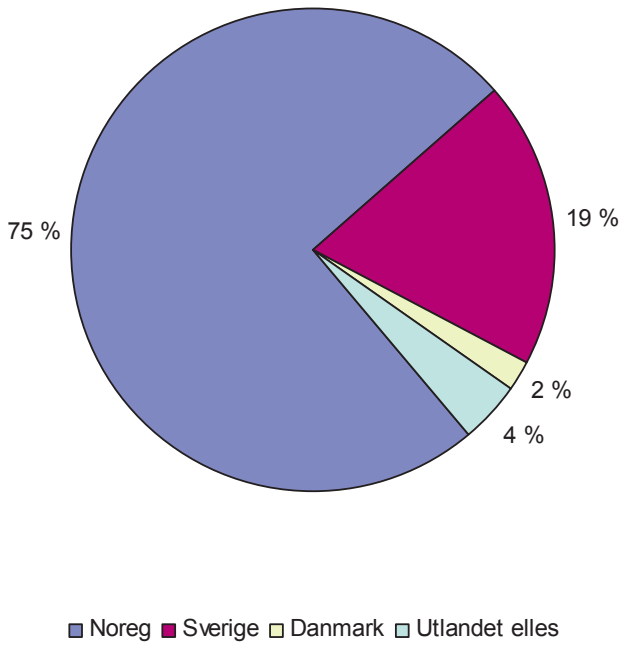

4. Røykjeslutt

Røykjeslutt blant daglegrøykjarar

Åtte av ti daglegrøykjarar har prøvd å slutte ein eller annan gong (tab. 17). Samanslåtte data for 2007–09 syner at 21 prosent av tidlegare daglegrøykjarar hadde oppnådd å verta røykfrie medan fem prosent av dei som røykte av og , 2) D den vaksne befolkninga tidlegare har røykt dagleg, men no er røykfrie eller røykjer av og til. Samanlikna med tala presenterte i tilsvarande rapport for førre periode (2004–06), ser det ut til at det er ein auke av daglegrøykjarar som har greidd å slutte frå 18 til 21 prosent[15]. Tal for 2007–2009 syner at over halvparten av tidlegare daglegrøykjarar har greidd å slutte på anten det fyrste eller det andre forsøket. Seksten prosent trong tre forsøk før vellukka røykelutt, n 2 n n

Av daglegrøykjarar som har prøvd, men ikkje greidd å slutte i løpet av dei n n , nn n prosent) (tab. 17).

Prosentdelen daglegrøykjarar som har prøvd å slutte innanfor den siste n, n

Sjølvrapporterte sluttemetodar

Snus vert brukt av 25 % av mannlege daglegrøykjarar som slutta/trappa ned n 2) n % nikotinplaster og reseptbaserte røykjeavvenningsmiddel som Zyban/

Røykjetelefonen. Rundt tre fjerdedelar av tidlegare daglegrøykjarar hadde ikkje brukt nokon av desse metodane i samband med røykjeslutt.

Intensjonar om røykjeslutt

Om lag halvparten av alle daglegrøykjarar har intensjonar om å slutte å røykje innanfor det neste halve året, mens 14 prosent har intensjonar om å slutte innan ein månad. I aldersgruppa 65–74 år er det berre ein fjerdedel som har n n n 1)

I eit lengre tidsperspektiv har det sidan 1973 vore ein jamn auke av daglegrøykjarar av begge kjønn som ikkje trur dei kjem til å røykje om fem år. I 2009 var denne delen rundt 60 prosent medan den i 1973 låg rundt 15 prosent nn n nn 2)

15 Sjå *Tall om tobakk, 1973-2006* (Sosial- og helsedirektoratet, 2007)

Figur 28. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som er røykfrie, røykjer, eller er tidlegare daglegrøykjarar. Samanslåtte data for åra 2007–2009

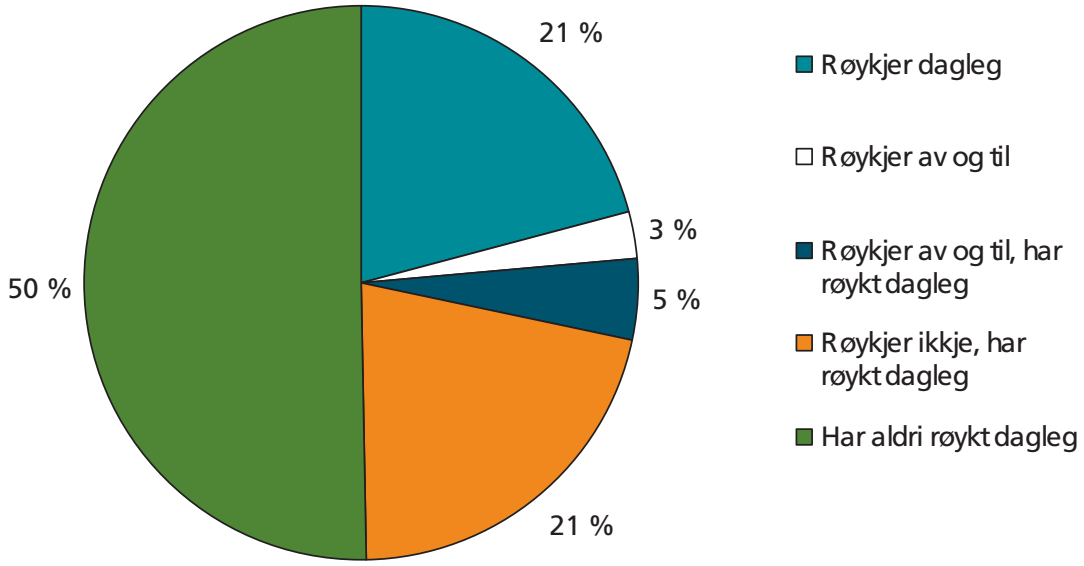

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 16. Tal på forsøk før vellukka røykeslutt for tidlegare daglegrøykjarar i alderen 16–74 år. Samanslåtte data for 2007–2009

	%
Fyrste forsøk	27
Andre forsøk	29
Tredje forsøk	16
Fjerde forsøk eller feire	28
Utval (n)	870

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 29. Sjølvrapportert bruk av nikotinpreparat, reseptbelagt røykje-avvenningsmiddel, Røykjetelefonen og snus blant tidlegare daglegrøykjarar[16] i alderen 16–74 år. Samanslåtte data for åra 2007–2009 (n=896[17])

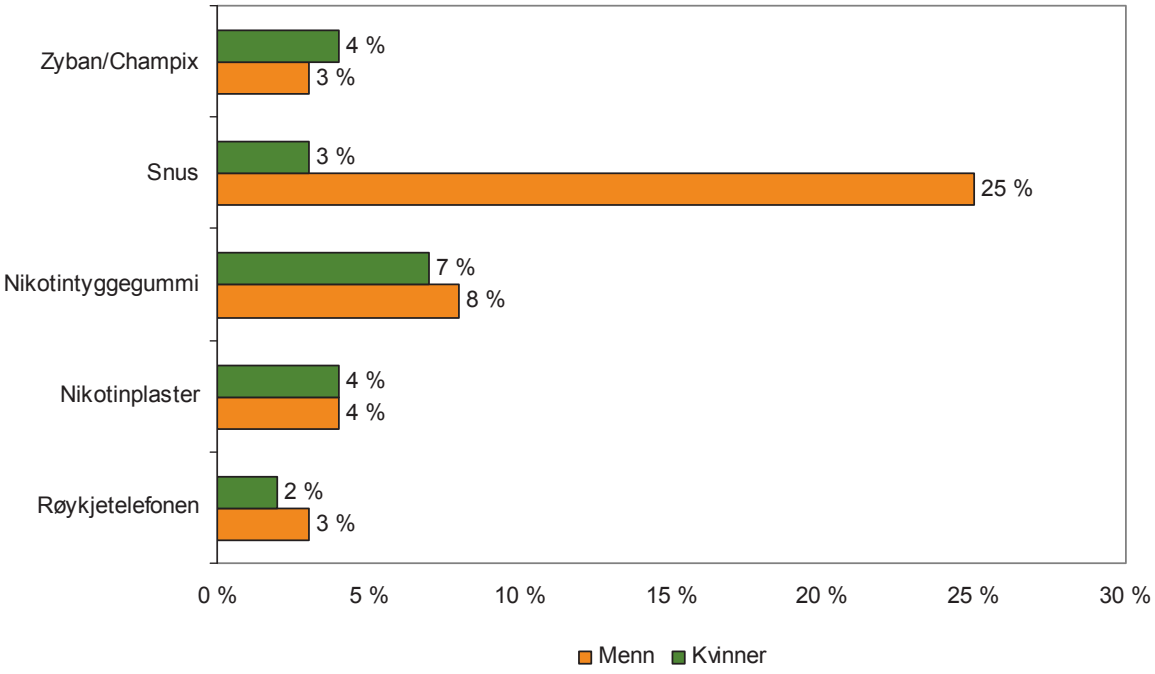

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Tabell 17. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som har prøvd å slutte å røykje fordelt på kjønn. Samanslåtte data for åra 2007–2009

	Menn %	Kvinner %	Totalt %
Prøvd å slutte å røykje siste 12 mnd.	18	25	22
Prøvd å slutte tidligare, men ikkje siste 12 mnd.	60	58	59
Ikkje prøvd å slutte å røykje	22	16	19
Utval (N)	(355)	(359)	(714)

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

16 Gjeld dei som tidlegare røykte dagleg, men som no anten har slutta eller berre røykjer av og til.
17 Utvalet for spørsmålet om Røykjetelefonen er mindre (n=512) fordi spørsmålet ikkje er stilt like ofte i perioden.

Figur 30. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som har prøvd å slutte å røykje dei siste tolv månadene fordelt på aldersgrupper. Samanslåtte data for 2007–09 (n=577)

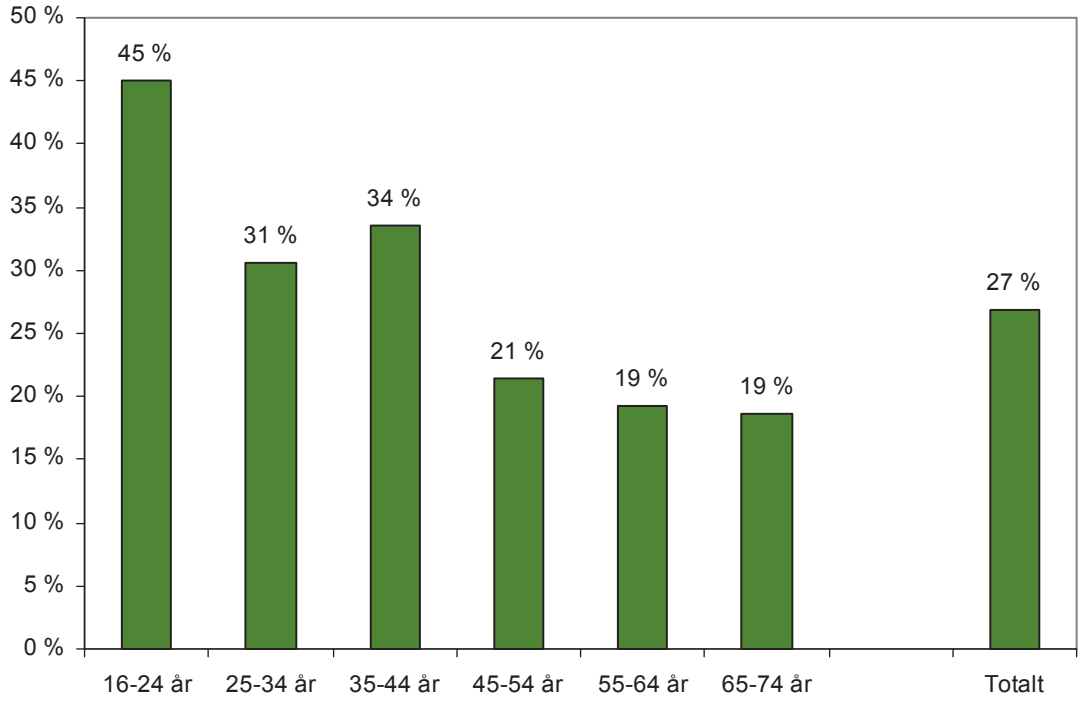

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 31. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som vurderer å slutte å røykje i løpet av den nærmaste framtid. Samanslåtte data for 2007–2009 (n=941)

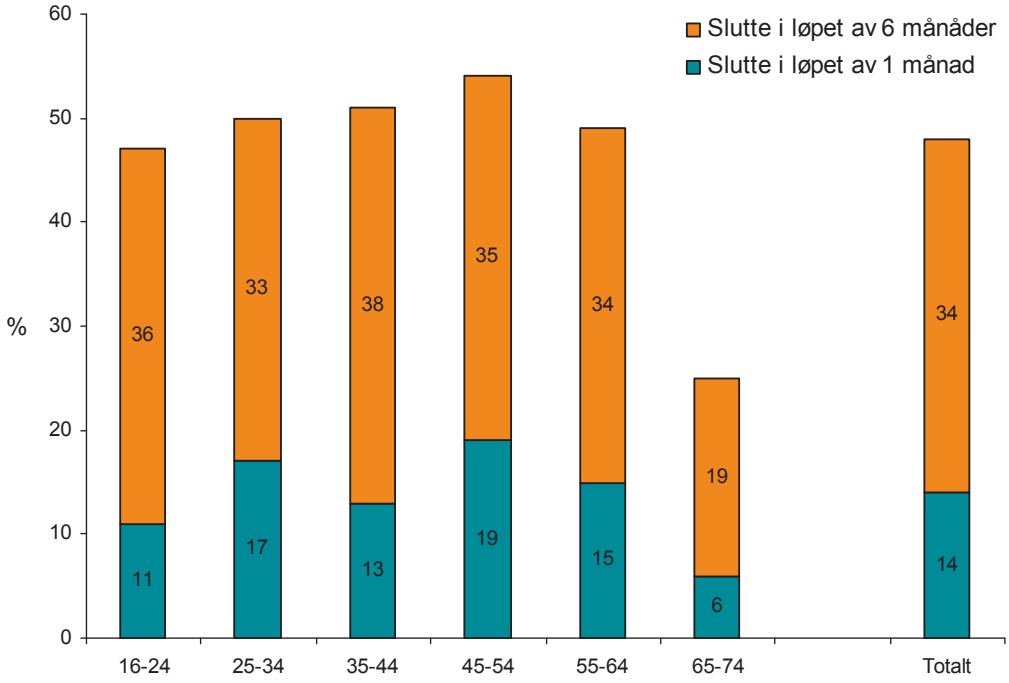

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 32. Del av daglegrøykjarar i alderen 16–74 år som ikkje trur dei kjem til å røykje om fem år, i perioden 1973–2009 (treårig glidande gjennomsnitt)

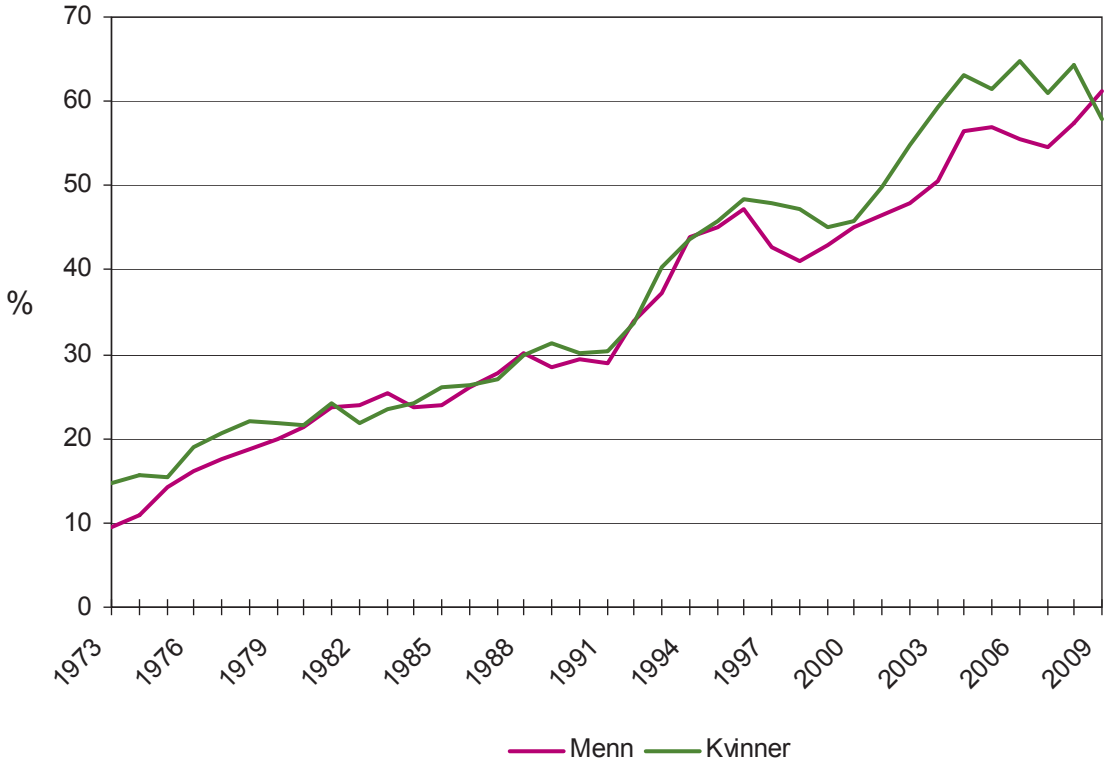

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

5. Passiv røyking

Haldningar til passiv røyking

Fleirtalet av befolkninga er samde i at ein ikkje skal røykje i heimen deira. Prosentdelen som er samd i dette, er størst blant ikkjerøykjarar og dei som røkjer av og til, men over halvparten av daglegrøykjarane er også samde i)

Rundt 95 prosent av heile befolkninga er samde i at det ikkje er lov å røykje i n n , n

Spørsmåla om haldningar til passiv røyking vart inkluderte i undersøkinga frå midten av 90-talet. Sidan den gong har det vore ei jamn positiv utvikling.

Eksponering av passiv røyking

Delen av den yrkesaktive befolkninga som vert eksponert for tobakksrøyk på arbeidsplassen, er redusert dei seinare åra. I 2008 vart det 90 prosent som unngjekk slik eksponering, medan det tilsvarande talet for 2002 var 75 prosent)

Når det gjeld eksponering av røyk i heimen, ser det ut til at prosentdelen som ,

Figur 33. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som er heilt eller delvis einig med utsegna "Ingen får røykje heime hjå meg" fordelt på røykjestatus, 1993–2009[18]

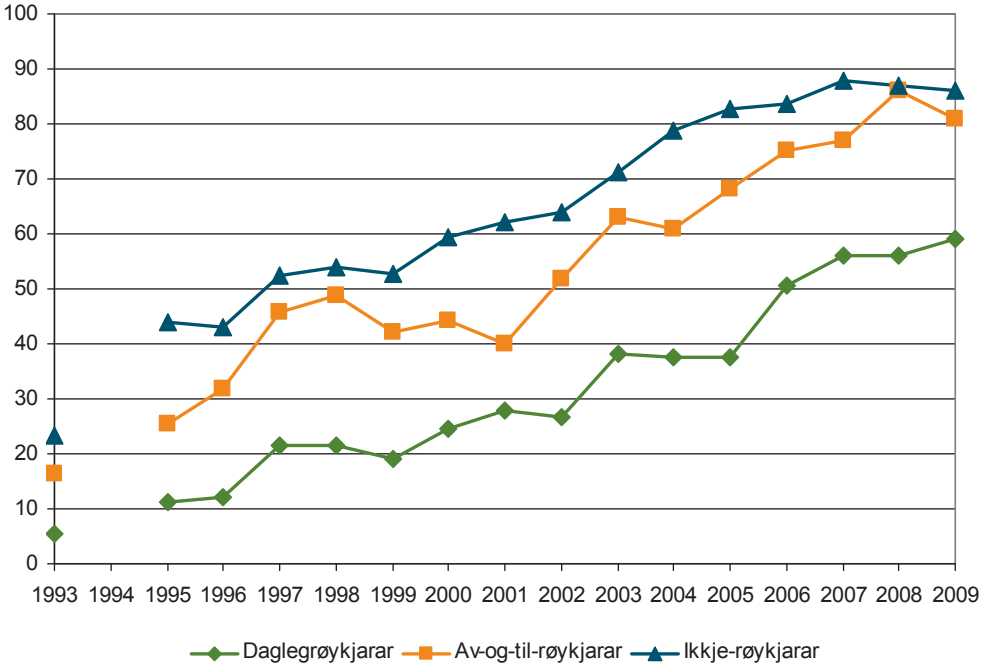

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 34. Del av befolkninga i alderen 16--4 år som er heilt eller delvis einig med utsegna "Ingen får lov til røykje heime med barn til stades" fordelt på røykjestatus, 1993–200919

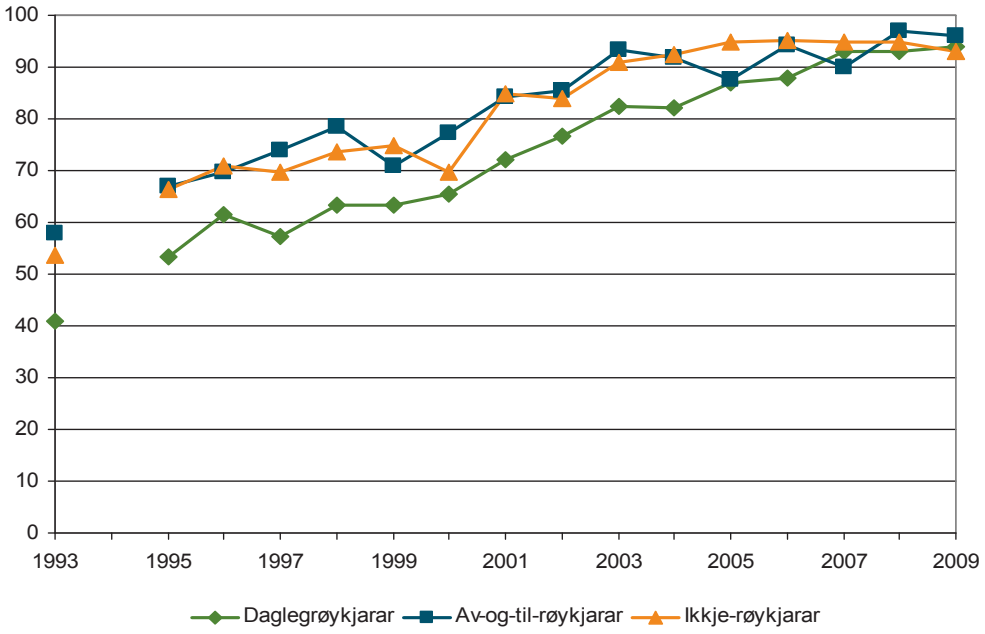

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

18 Manglar tal for 1994
19 Manglar tal for 1994

Figur 35. Del av den yrkesaktive befolkninga i alderen 16–74 år som vert eksponert for tobakksrøyk på arbeidsplassen, åra 2002, 2004, 2006 og 2008

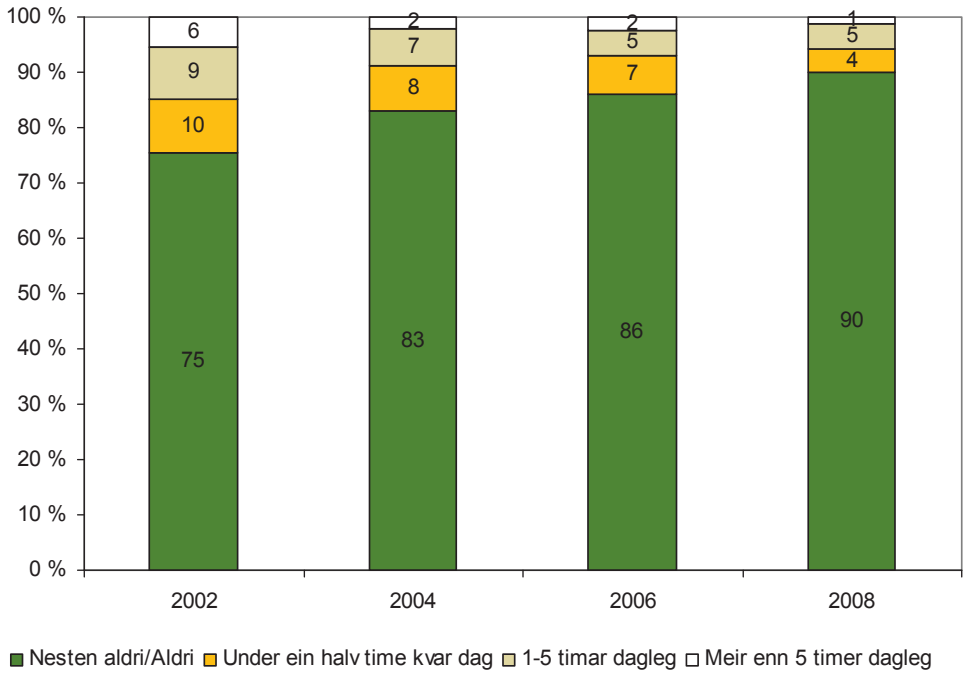

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

Figur 36. Del av befolkninga i alderen 16–74 år som vert eksponert for tobakksrøyk i heimen, åra 2005–2009

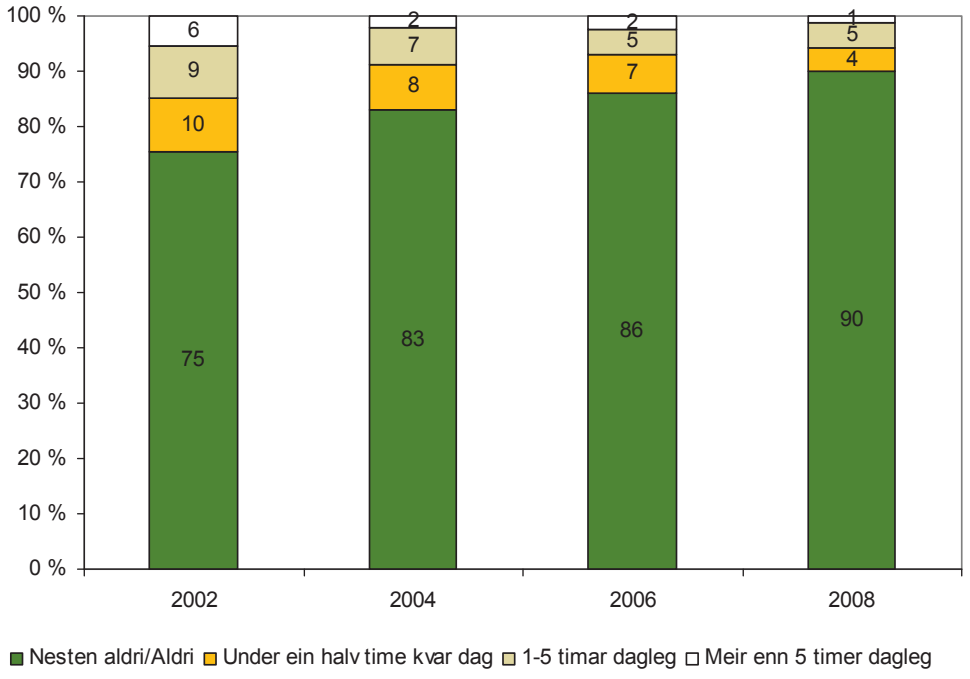

Kjelde: SSB/Helsedirektoratet

HELSEDIREKTORATET
OSLO, 2010

ISBN 978 82 8081 205 6
IS 1841